

Muzejní noviny

Okresní muzeum a galerie Jičín

Číslo 14 (1998/2)

Cena 10 Kč

Cerekvice nad Bystřicí

Cerekvice nad Bystřicí je ves ležící asi 7 km jihovýchodně od Hořice na hranicích jičínského okresu. Název obce vznikl od slova cerkev, což byl dřevěný kostel.

První písemná zpráva o Cerekvici je z 3. října 1357, kdy se stal farářem v obci Ples u Jaroměře Vicemil z Cerekvice. Další zpráva uvádí, že 10. února 1368 zdejší faru směnil plebán (farář) Příbek s Oldřichem ze Žiželivsi. Se směnou souhlasili majitelé vsi Vojslav, Petr a Štěpán z Cerekvice. V r. 1377 byl zde plebánem Zdeněk. Když se r. 1394 po Oldřichově smrti stal plebánem Stězimir, vlastnili ves bratři Vinold a Jan Paták z Cerekvice.

Z plebánie (fary) a kostela v Cerekvici se podle desátkového rejstříku z r. 1369 platilo pololetně 6 grošů papežského desátku. Jednalo se tedy o chudší farnost.

Příbek Doubek z Třebovetic určil r. 1409 pro cerekvickou faru plat 1 kopy úroku v Sověticích. Vdova po něm Zdinka a Kateřina z Křince (snad jejich dcera) rozmnožily 1412 plat na 3 kopy.

Majitelé Cerekvice se střídali, ale zachovala se pouze některá jména. Léva z Cerekvice, který byl 1444 uváděn mezi bojovníky podobojí, založil 1458 špitál v městě Hostinném. V letech 1505-1518 vlastnil Cerkvici Otík Holovouský z Holovous. Jeho nástupce Petr z Holovous prodal r. 1530 tvrz, dvůr a ves Cerkvici Janu Litoborskému z Chlumu. Tehdy se poprvé uváděla tvrz. Před r. 1533 koupil statek Jiřík Vik z Kvitkova. Po něm před r. 1541 následovali Zdislav z Dobřenic a Zdeněk Záruba z Hustiřan, v jehož rodě Cerekvice po tom zůstala téměř dvě stě let.

Cerekvice. Kostel.

Foto: Jan Šprinar 1893

Asi 2 km vzdálené Třebovetic byly v této době rozděleny na několik částí. Jednu část s tvrzí a dvorem již r. 1447 koupil Svatobor z Chvalkovic, předek Zárubů z Hustiřan. Jeho nástupce Václav Záruba z Hustiřan získal i druhou část, kterou r. 1503 držel Jan Rašín z Rýzenburska. Roku 1503 koupil též od bratří Václava a Petra z Černůtek tvrz, dvůr a ves Hněvčevce. Když se jeho synové dělili, dostal Zde-

něk, majitel Cerekvice, v Třeboveticích tvrz s Mladkovským dvorem a Jan druhou tvrz s dvorem. Zárubové z Hustiřan panství stále rozšiřovali. Karel starší Záruba z Hustiřan přikoupil 1611 městečko Stračov a ves Stračovskou Lhotu. Roku 1623 získal jeden díl Třebovetic Albrecht z Valdštejna a připojil ho k panství Hořice.

Pokračování na str. 3

„Proto jest obec, jest společnost, aby co jednotlivý sám dověsti nemůže, spojené síly dokázaly.“

K.H. Borovský

„Každý Jivínan je více méně odkojen krásou rodné končiny“

Navštěvoval jsem učeného flutu a veselého písmáka Josefa Štefana Kubína v letech 1954 až 1965. Většinou v Praze, v jeho vile v ulici Na Rozdílě. Od jeho devadesátých až do stých prvních narozenin. Proprali jsme novinky od Cidlínky i Amazonky, ale dřív či později zakormidloval do oněch časů, kdy kvetly hrůšky i hrábě u Mikvasů, kdy v Jivíně, totiž v Jičíně balil cukrář a pozdější vězník Panocha zimomřivou babičku do tvarohu a houslař Patočka zakoncetoval na Husovce kapesními skřípkami. Musely to být hrůzně krásné a krásně hrůzné chvíle, když jeden dráteník byl pro zachování slavného šlechtického rodu zangažován do hraběčnina lože, zatímco oficiální dcerka Selma povila znenadání černouška, jehož čokoládový fotík Raul se už dávno bez nároků na odměnu utopil někde v podmáslí.

Malý Pepík se v tatinkově jičínském ovocnářském krámku na Nyplovně snadno schoval za koš nebo sud. Neviděn a neslyšen se popásal na návštěvnických šplechtech, ale někdy se sám před sebou neuhlídal, vyloupil se z úkrytu, něco špítl a už musel čelit šprýmovným léčkám besedníků. Když vyjevil záhadu Kolumbova vejce a Valdštejnova horoskopu, přibráli ho do party. Chlapi vyklápěli historky z napoleonských patálií, věděli o pobitých a ztracených regimentech, o zapomenutých vartách a jejich dosud neodvolaných strážcích, dosud čekajících na metál. Tatínek Jan Kubín, rodák z Podhradí u Veliše, byl taký stará vojna. Zbrousil Uhry, Moheč i Sedmihřady, pocvičil se v devateru řemesel, pletl košíky, sadařil, šil chomouty, sám si v nemoci zkonstruoval a nainstaloval kýlní pás a navíc báječně vyprávěl o sirotku Vášovi i o mlýnských čertech, o svých setkáních s panem Babinským i o svých krvavých skalních bitkách s opravdovými lotry. Maminčiny přípovědky přiléhaly na všechny bolesti jako jitrocel. Pepíkovým ušim a očím lahodila ovšem i chalupnice Františka Kocourková z Brad. Prodávala otýpky dřevěných štěpín, zastavovala se u Kubínů na trochu

brandy a sypala ze sebe zkazky o čarodějném býlí, o hastrmanech, o Prašivářkovi i o krásné Félince. Pobavila i jedinečnými písněmi o dálné Indii a muziciujícím pacholku. Od maminky dostával Pepík krejčary na pečivo, ale vyměňoval peníze za potravu kulturní, kupoval si za ně od zpěvavé kolářovy dcerky Eměi Bartošové okouzlující písničky.

Chlapci šplhali po panenských Prachovských skalách a oživovali je Havličkovými hesly, sokolovali a sehraňovali v sobě libou a povzbudivou vzpomínku na šestý červenec 1872, kdy do jičínských ulic vrukovali krojovaní řezníci, hasiči a studenti, vlajkonoši i muzikanti, aby se spojili v jediný veliký prapor i chorál a odhalili Husův pomník. Náklonností k Mistru Janu, "bílé zahradě duchovních zahrad našich", popudil proti sobě student Kubín ostřížního katechetu Přibyla. Gymnazijním karcerem splácel svou tajnou, ale nakonec přece jen prozrazenou korespondenci s druhou zpěvnou Emou. Byla jí božská Taliánka Turolla. Nikdy ze sebe nesmyl dojem z jejího pražského koncertu a jenom stěží připouštěl, že by jí někdy v něčem mohla zakonkurovat další Ema - naše stříbrohlasá Destinová. A nedal si namluvit, že by jako veterán už nemohl postihnout a docenit rejstřík a třpyt nově vycházejících hvězdiček. Rozkošně je parodoval - a tak jsme ho s Ilonou Janskou a Josefem Novákem lapali do Zlatého fondu Československého rozhlasu.

Povídky a prűpovídky zapsané v chalupách a hospodách pokládal za pravé byliny (ve smyslu pověstí i léčiv), jindy o nich hovořil jako o živných krajích, o pramenech i plamenech anebo o perlách sice nepravidelných, ale tím pravějších. Svě vlastní bajkaření, studování i kantoření často uváděl do souvislosti s „osením jičínským“. Na Loretě prű slyšel zvonohlíka, na Zebíně ho rozjařili brabeňecci, Tábor se mu jevil jako pecen a vzápětí jako nějaká biblická či husitská kóta, huňáč Kumburk byl chvíli lev a chvíli medvěd, Libosad si medil

a Trosky se ukázaly jako struky i jako dva přísahající prsty.

Metropolitní salonní lvičky podezíral a káral, že nedoceňují krajinné a dějinné rozměry drobnějších míst. Ale Prahu miloval. V koulovačkách, sanicích, pranicích a fotbalových utkáních vokovických a veleslavinských mládenečků si zpřítomňoval své dávné jičínské dovádění. Krom břišních tanců a švédského tělocviku mi předváděl, jak na Poráku hrával pastor, jak se člověk musel ohánět palestrou, jak se roztáčela káča, co je to plumzok a jak se z Tintěrova jelita vyvinula zábava zvaná chodí pešek okolo. Snil a básnil o sánkách, postěžoval si, že mu je paňmáma nechce dovolit... a najednou se převtělil slovem i gestem v jinocha rozbrinknuvšího jednou kulí a jednou ranou celou kompanii kuzelek, - „To byla slabost i síla mého mládí!“

Ruce, jimiž si třaslavě pěchoval tabák do dýmky, mu rázem zpevněly, kdykoli se uchopil

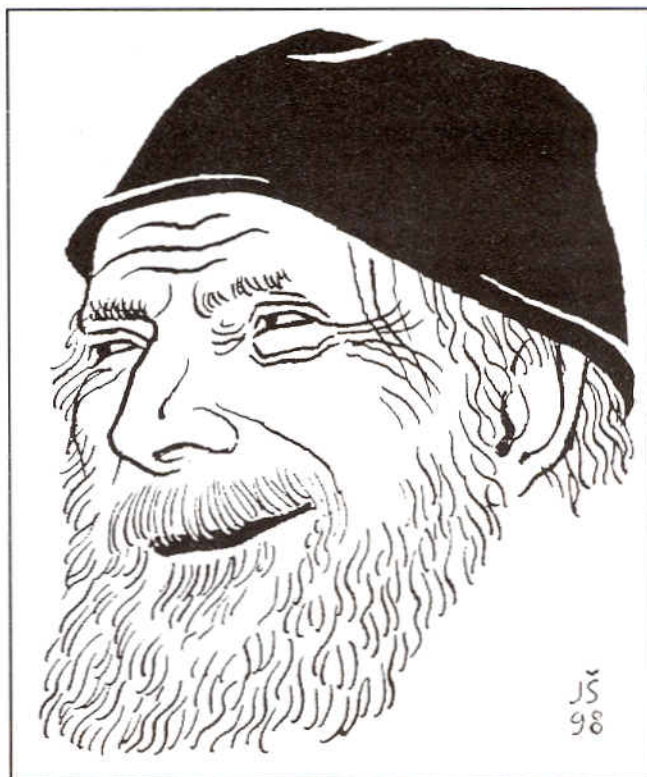
Jako třídní profesor čili klasmajstr aneb poklasný jsem musel v Jičíně přepisovat katalog, že jsem nepsal reálná škola, ale reálka. Dnes nikdo neřekne jinak než reálka“.

Podotknu že dnes už po faktické reálce ani pes neštěkne, ale Kubín se nenechá rozházet: „Reálka našim velkobrusičům nevyhověla, že je to cizí... Chtěli jí říkat věčnice... Kdepak věčnice! Ale koukni na tu bašku! Pro mě to není lulka, protože tím neluláme, ale bařáme... Nebo ne?“

Těch přípitků, co jsme absolvovali při mělnickém i chmelnickém!

Ať žije rozkoš a český lev! Hajdy na Loretu! Nazdar práci, ať nám rostou ptáci! Sláva vlasti, ať to chrastí! Pojedeme do Jivína, koupíme si báni vína!

Nic naplat, slunce naposled toho dne zabrnká na záclonu, ale nic nekončí, my si zopakujeme kousek prvního svazku neufňukaných a vybízivých Jivínských rapsodií z roku 1941: „No

Josef Štefan Kubín v kresbě Jiřího Škopka

tága. Ani na chvíli v sobě přitom nezapěl jazykozpytce: „Já jsem pro biliár navrhol název strčkulička, ale někdo vymyslel slovo kulečnik. Trefil to líp než já. Plisnil jsem v Jičíně své lajdavé studenty, že se místo učení vyvalovali na hovniku. Nepodařilo se mi trvale překřtít otoman na hovník, ale ujala se pohovka, slovo solidní a krásné jako kapesník, železnice, sodík, hořčik, dálnice, rozhledna a rozhlas...“

a, braši, lampa dohořívá, je čas na kutě nám myslit. Kdo má doma ženu, mlku, věnuj se jí ještě chvíli, buď jí medle pilným sluhou, ať je tu noc samodruhou. Kdos mládeneč bez panenky, aspoň ve snu najdi kterou, vyber si tam, jakou milo, černou, hnědou, pihovatou, sametovou, mourovatou, potěš se s ní do libosti, až ti budou brnět kosti!“

Josef Rodr

Podle berní ruly patřily r. 1654 k tomuto panství vsi Cerekvice, Hněvčev, městečko Stračov, vsi Stračovská Lhota, Vrehovnice, Želkovice, díl Řečice (druhý díl byl u Bílých Poličan) a díl Třebovetic. Druhý díl od panství Hořice koupil Václav Záruba až r. 1665. V Cerekvici nebyl tehdy žádný sedlák. Bylo zde pět chalupníků a tři domkáři, dvě chalupy a dva domky byly po třicetileté válce pusté. V cerekvické části Třebovetic byl jeden chalupník a osm chalup bylo pustých, v druhé části byli tři sedláci, sedm chalupníků a sedm pustých chalup. Podle zprávy generálních komisařů pro reformaci z r. 1652 spravoval farní kostely v Cerekvici a Hněvčevsi Karel Rubecula (Červenka), farář z Dohaliček. Od r. 1660 byla fara v Hněvčevsi a Dohaličky i Cerekvice byly k ní filiální. V Dohaličkách byla fara obnovena 1737. V Cerekvicím kostele Zvěstování Panny Marie bylo zřízeno místo zámeckého kaplana. Oratoř kostela byla spojena krytou chodbou s l. patrem zámku.

V roce 1708 odkoupil Stračovskou Lhotu Maxmilián Rudolf Lamotte z Fruntropu.

Tereziánský katastr uvádí, že v Cerekvici bylo v r. 1756 celkem 27 hospodářů, pět z nich mělo hospodářství menší než 1 strych polí (0,3 ha), čtyři 1-5 strychů (0,3-1,5 ha), sedmnáct hospodářů 5-15 strychů (1,5-4,5 ha) a jeden 15-30 strychů (4,5-9 ha).

V Cerekvici byl tehdy pekař, řezník, tkadlec a malíř. V panských nájemních domech byli panský kovář s tovaryšem a tesař.

Žilo zde čtrnáct Židů. V Tře-

boveticích bylo celkem 16 hospodářů a žádný z nich neměl méně než 1 strych pole. Tři měli 1-5 strychů (0,3-1,5 ha), sedm 5-15 strychů (1,5-4,5 ha), dva 15-30 strychů (4,5-9 ha) a čtyři hospodáři 30-60 strychů (9-18 ha). Byl zde řezník, krejčí, švec (živil se též předemím), tkadlec, provazník, sedlář, zedník, jeden nádeník a šest podruhů (bydleli v nájmu).

Za selského povstání 1775 přitáhlo ze Sádové přes Hněvčev do Cerekvice asi tisíc povstalců. V roce 1790 měla Cerekvice 47 domů a Třebovetic 48 domů. V Třeboveticích byl panský lom, odkud se vozil kámen na stavbu hradecké pevnosti.

Jan Josef Záruba z Hustiřan prodal r. 1729 panství Cerekvice polnímu maršálkovi Ullyssosovi Browne z Montany. Ten zemřel 1754 po zranění utrpeném od Prusů při obraně Prahy. Po smrti manželky jeho syna Marie Anny, roz. hr. Sztarayové r. 1816 získal panství Vincenc Sztaraym, který je 1822 prodal Janu Kolowratovi Krakovskému. Roku 1832 koupil panství František Girtler z Kleebornu.

Roku 1835 měla Cerekvice 59 domů a 408 obyvatel, v tom byly dvě židovské rodiny. Byl zde pivovar, vinopalna, zájezdní hostinec, myslivna a dvě bažantnice. Na kopci nad vsí byla kaple sv. Vavřince a pod ní studánka s minerální železitou vodou. Na řece Bystřici stál mlýn a pila na prkna. V Třeboveticích bylo 77 domů a 553 obyvatel, z toho byly dvě rodiny protestantské. Byl zde panský dvůr s ovčínem a koželužnou.

Při zániku feudalismu byla roku 1850 Cerekvice začleněna do politického a soudního

okresu Hořice. V roce 1868 byla se soudním okresem Hořice připojena k okresu Hradec Králové a 1903 k nově založenému okresu Nová Paka. V roce 1935 byl obnoven hořický okres.

V únoru 1862 byla v Cerekvici otevřena škola. Zasloužil se o to zdejší rodák, pražský měšťan Štěpán Langer, který věnoval na zřízení školy svou usedlost. Do té doby chodily cerekvické děti do Hněvčevsi, kde byla škola již od r. 1670. Základy vyučování v Cerekvici položil r. 1803 Jiří Brown, když ustanovil, aby zámecký kaplan vyučoval v zimních měsících děti v jedné místnosti v zámku. Nový majitel František z Kleebornu r. 1834 odmítl místnost půjčovat a žáci museli opět chodit do školy v Hněvčevsi. V roce 1862 měla cerekvická škola jednu třídu a v ní 70 žáků. V r. 1872 byly přiškoleny Třebovetic a otevřena 2. třída. Od r. 1874 měla škola tři třídy. Při obecné škole byl pro zemědělskou mládež r. 1905 zřízen zimní hospodářský kurs, který zde trval až do r. 1948. Nová škola

byla postavena 1911 a v r. 1913 zde byla zřízena živnostenská pokračovací škola.

V době války mezi Pruskem a Rakouskem 1866 byl v Cerekvici v zámku, ve škole a kostele zřízen polní lazaret.

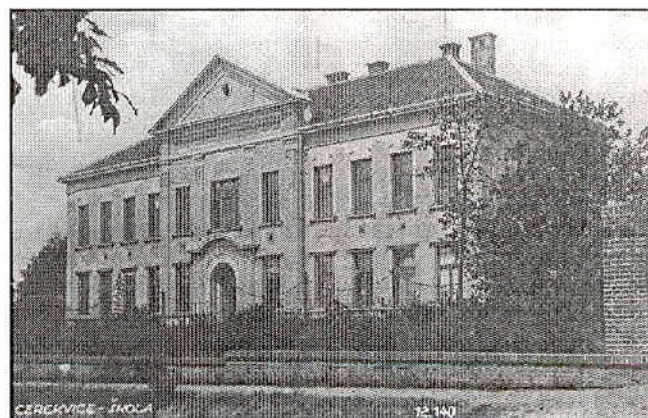
Vojáci, kteří onemocněli cholery, byli ubytováni v domě čp. 12.

Oběti bojů i cholery jsou uloženy na zdejších hřbitově, celkem 362 rakouských a pruských vojáků.

Od roku 1870 bylo v Cerekvici živnostenské společenstvo. V dubnu 1873 byla zde zřízena četnická stanice, která byla zrušena koncem října 1952. V březnu 1882 začaly jezdit vlaky na trati Hradec Králové - Ostroměň a zde byla stanice Cerekvice - Třebovetic (dnes Třebovetic). Zastávka Cerekvice byla zřízena později a do března 1949 měla název Cerekvice - Černůtky, který byl změněn na Cerekvice nad Bystřicí. Trať Ostroměň - Jičín byla otevřena již 1871. Zdejší poštovní úřad vznikl 1883, před tím patřila Cerekvice do Hořic.

Velkostatek Cerekvice se r. 1887 stal majetkem císařského rodinného fondu a byl připojen k velkostatku Smiřice. Po roce 1918 převzal tyto velkostatky československý stát. V květnu 1889 vyhořel cerekvický pivovar, který byl založen již za Zárubů z Hustiřan. Nebyl obnoven a nahradil ho sklad smiřického piva. Protože ve Smiřicích byl cukrovar, byl nedlouho po spojení statků zrušen i zdejší cukrovar.

Zřízení školy mělo vliv i na rozvoj kulturního a společenského života v obci. V r. 1873 byla založena Jednota divadelních ochotníků, na jejíž bohaté divadelní činnosti se podíleli i ochotníci z Třebovetic. Na podporu chudých žáků vznikl 1876 Krejcarový školní spolek. V r. 1888 byla založena Hospodářsko-čtenářská beseda, která po roce a půl zanikla.

Škola v Cerekvici

tátem visí obraz českého malíře V. Kroupy. Představuje kamennování sv. Štěpána. Průčelí kaple zdobí sošky P. Marie a sv. Jana Nepomuckého.

PhDr. Jiří Malina

Sochy

Před kostelem jsou v současné době umístěny 3 pískovcové plastiky: Svatý Jan z Boha, kříž a Jan Nepomucký.

Sv. Jan z Boha

Foto: B. Jelínková

Plastika sv. Jana z Boha se původně nacházela na mostě přes potok. Na barokním podstavci s volutami po stranách stojí v nadživotní velikosti socha světece podpírajícího nemocného. Nápis, původně umístěný na přední části podstavce v rokokové kartuši se do dnešních dnů nedochoval. Přesné znění uvádí Cechner v knize Soupis památek okresu hořického:

VšeM VšeCko

VC...

aby Všecky k /pa/

se přiVeDL.

Socha tato ku poetě sv. Jana

z Boha zřízena jest

L.P. 1775 nákladem J.M.

Maxmiliana hraběte z Brownů

a L.P. 1877 nákladem obce

Cerekvicke obnovena.

Světec oděný bohatě řaseným rouchem stojí na levé noze, o pravou pokrčenou nohu se opírá nemocný.

Plastika je zřejmě dílem některého z žáků M. Brauna.

Jan Nepomucký

Foto: B. Jelínková

Podstavec sochy Jana Nepomuckého nese vpředu nápis:

Chraň tVo obec

a za ni oroDVg

náš sWaty patrona

Iene NepoMVCKY

Na zadní straně: Z nákladů wy-

soce urozené Panny

P. Barbory Gurtler z

Klebornů 1837

Ve volné krajině, na rozcestí mezi Třebovčicemi a Cerekvicí, před mohutnou lípou stojí barokní pískovcová socha svatého Josefa orientovaná k jihu. Na mohutné cihlové základně je umístěn hranolový sokl s okosenými hranami dole s rozšíře-

nou patkou, na jejíž přední straně je vytesán letopočet A.D. 1715. Na sokl dosedá vysoký hranolový dřík, na jehož vrcholu je socha světece. Sv. Josef je zobrazen jako starší vousatý

Sv. Josef

muž, oděný v bohatém šatě řaseném draperiemi. U levé horní části těla přidržuje oběma rukama malého nahého Ježíška.

Há

Dům Františka Krámského čp. 46

V Cerekvicí nedaleko náměstí stojí velice zajímavá stavba, která se vymyká všem ostatním objektům v obci. Je jí patrový roubený dům, který patřil rodině Krámských. Objekt využívá ve své konstrukci prvků lidové architektury, ale zčásti i prvků, kterých se užívalo v lidové architektuře vyjimečně. Objekt má totiž mansardovou střechu, krytou šindelem. Konstrukčně se „mansard“ většinou užívalo na městských objektech a na venkově především při konstrukci střech far.

V patře nesou krakorce zdobně profilovanou pavlač, která přesahuje ze strany boční /vstupní/ do strany průčelní a pokračuje až na druhou boční stěnu. Okna jsou většinou dvoukřídlá, dělená do tří polí v každém křídle.

Že se jednalo o objekt vyjimečný již koncem 19. stol. dokazuje fotografie, kterou pořídil Jan Špiřiar 23.4.1893 pro tehdy velkolepou akci - Národopisnou výstavu československou (konala se v roce 1895 v Praze). Jednotlivé okresy měly zdokumentovat kromě jiného i dochované původní objekty lidového stavitelství.

Dr. D. Linková

Dům Fr. Krámského, čp.46

Foto: Jan Špiřiar 1893

Boží muka mezi Cerekvicí a Třebnouševsi

Foto: Jan Špinar

OSOBNOSTI

Nejvýznamnějšími rodáky byli bratři Skaličtí. **František Skalicový** se v Cerekvicí narodil roku 1863. Byl učitelem v nedaleké Třebnouševsi. Společně s kronikářem Josefem Langrem napsal a v roce 1921 vydal „Dějiny Třebnouševsi“. Od roku 1920 až do roku 1927 řídil vlastivědný časopis Pod Zvičinou. Zemřel roku 1954.

Jeho bratr **Bohuslav Skalicový** se narodil roku 1872. Vynikající inspektor vinařství v Jugoslávii, kde vysázel sedm tisíc hektarů nejlepších vinic, byl i tvůrcem slovínského odborného názvosloví vinařského.

V Cerekvicí žil **Jindřich Čejka** (1862-1948). Úspěšný včelař je známý konstrukcí úlu t.zv. Čejkova trojáku. Jeho kníž-

ky pro včelaře patřily k vyhledávané odborné literatuře. Zemřel v Cerekvicí roku 1948.

Rodákem Cerekvicím je Robert Krámský. Tady se narodil 2. března 1905. Znameníť kronikář, kterému Cerekvice vděčí za získání cenných archivních dokumentů. Už jako učeň publikoval ve vlastivědném sborníku Pod Zvičinou. Připomeňme si jeho zajímavý článek, uveřejněný ve 3. ročníku Pod Zvičinou roku 1922 „Jména pozemků a jejich lidový výklad v Cerekvicí“. Zemřel 16. června 1971.

K známým osobnostem Cerekvice bezesporu patří i Vladimír Patrný. Vlastivědný publicista a kronikář žije v Hořicích v Podkrkonoší. S jeho články se můžete setkat v obnoveném ročníku Pod Zvičinou. Pozornosti si zaslouží i jeho dvě publikace: 100 let ochotnického divadla

v Cerekvicí nad Bystřicí a práce k 70. výročí založení místního sboru dobrovolných hasičů.

PhDr. Jiří Malina

Štěpán Langr (23.12.1776 Cerekvice nad Bystřicí - 15.10.1866 Praha). Narodil se v Cerekvicí a v mladém věku odešel do Prahy, kde se vyučil pivovarnictví a záhy nabyl takřka pohádkového bohatství. V roce 1862 daroval obci pro kulturní účely svoji usedlost čp. 53 se všemi pozemky a zřídil celou řadu nadací na zřízení a udržování školy. V závěru svého života nechal na místním hřbitově postavit kapli sv. Štěpána, která se stala hrobkou rodiny Langrových. Ve své závěti odkázal rodné obci hotovost 200 000 zlatých. Jmenován čestným občanem Cerekvice.

Vladimír Patrný

Rudolf Holeček se narodil v Cerekvicí č.p.4 9.4.1914. Od mládí byl aktivním sportovcem a po nástupu vojenské služby byl zařazen k letectvu. V květnu 1939 odešel přes Polsko do Francie, sloužil ve francouzské cizinecké legii a letectvu. Zúčastnil se bitvy o Anglii a invazních bojů na francouzském pobřeží. V roce 1948 byl nucen odejít do exilu a sloužit v britské armádě. Po svém penzionování odešel na Nový Zéland, kde žil až do své smrti. Jeho urna je uložena na hřbitově v Cerekvicí, roku 1991 povýšen in memoriam do hodnosti plukovníka letectva.

František Marek

Keltové a Cerekvice nad Bystřicí

Nyní, když na stránkách časopisu České akademie věd „Archeologické rozhledy“ probíhá diskuse o keltománii, módním, zčásti nekritickém hledání stop po přítomnosti Keltů u nás, obracíme v tomto směru pozornost také do Cerekvice nad Bystřicí. Také zde byly zjištěny nesporné stopy po přítomnosti Keltů, a to jak pohřební místo, tak prostor, kde stávala vesnice nebo dvorec. Zaostříme archeologický dalekohled na keltské osídlení pěkně popořádku...

V roce 1911 stavěli v Cerekvicí novou školu. V posledním březnovém den došlo na staveništi k nálezů kostry, která se nacházela v hloubce 80 centimetrů. Hrobová jáma byla vytesána do měkké opuky a kostra v ní směřovala lebkou k severu, tam, kam směřují téměř všechny hroby Keltů. Při kostře byly zaznamenány bronzové předměty, na jedné ruce náramek a kolem pasu 5 kroužků, jež byly spojeny pravděpodobně koženými řemínky v opasek. Po pohřebních textilích se zachovaly otisky v patině náramku. To všechno se dočteme v článku tehdejšího královéhradeckého archeologa Ludvíka Domečky, který publikoval v časopise Obzor prachistorický, roč. 4, z roku 1913, s. 14-15. Muzejník Domečka řídil muzeum v Hradci Králové v letech 1895 - 1932. Sice se snažil o rozhojnění jeho sbírek, nicméně nálezy z Cerekvice se dostaly do muzea v Hořicích, kde jsou uchovány dodnes.

Co dnes můžeme říci o keltském hrobě v Cerekvicí? Nejpravděpodobněji byl součástí menšího pohřebiště, které je dodnes skryto v zemi. Jediný dosud archeologům známý hrob

náleží nepochybně ženě, i když za Keltů ojediněle nosili náramky také muži, dokonce i ti, uloženi do hrobů se zbraněmi. Ovšem právě opasek s 5 bronzovými kroužky můžeme označit jako nepochybně ženský. Podobné byly do hrobů ukládány od počátku 3. století před Kristem. Na konci tohoto století „vyšly“ z módy a v následujících letech již nošeny nebyly. Ke vzácným nálezům patří reliкty tkanin. Rozpoznány byly hrubé, podobné dnešní pytlovině, ale i jemné, dokonce i barvené. V Čechách byly nejčastěji zhotovovány z vlny, méně ze lnu.

Hloubka necelého metru, ve které se přišlo na cerekvičský hrob Keltky, patří k nejčastějším, i když zcela vzácně bývají hroby Keltů mělké a dokonce vyorávány při orbě (Soběice u Hořic), naopak však i hlubší, uložené (snad pozdějšími náplavy) až do hloubky 3 metrů. Jenom vyjimečně Keltové vysekávali hrobové jámy do zvětralého skalního podloží, podobně jako v Cerekvici také například pod známým oppidem Závist nedaleko Prahy.

Keltové došli v místech dnešní Cerekvice na samý okraj tehdy osídleného území severovýchodních Čech. V Podkrkonoší severně od hřebenu Zvičiny již svoje sídliště nezakládali. S trochou nadsázky je možno říci, že ve 3. století před našim letopočtem se Keltové v dnešní Cerekvici oetli na samé periférii, kde příslovečně lišky dávaly dobrou noc. Až daleko za krkonošskými horami, možná Keltky nazývanými Korkontci (Kamenitá stráž), u Odry jižně od Vratislavi v Polsku tehdy bydlili nejsevernější Keltové v Evropě.

Hroby Keltů představují do dnes pro archeology problém

v jejich obtížné čitelnosti v terénu. Totiž výplň hrobových jam bývá velmi světlá, lehce kropenatá, která uniká pozornosti archeologů, pokud plocha, kde se vyskytují, nebyla pečlivě začištěna.

Kde bydlili „cerekvičtí“ Keltové? Na odpověď na tuto otázku si museli keltologové počkat plných 70 let od data odкрыtí kostry Keltky. Tehdy se podařilo na poli vedle bytovky za školou v Cerekvici n/B, tedy v těsné blízkosti hrobu Keltky, nalézt zlomky kuchyňských nádob, které bylo možno jednoznačně datovat do doby Keltského osídlení Čech ve 4.-1. století před našim letopočtem. Publikovány byly ve Zpravodaji královéhradeckého muzea, roč. XVI, na straně 5.

Půjdete-li na parcelní čísla 265/1 v Cerekvici n/B, určitě najdete další, ale zůstane Vám povinnost je odevzdat do muzejních sbírek Okresního muzea v Jičíně. Keltové často pohřbívali své mrtvé na vyvýšených terénních vlnách, na jejich od současného sídliště odvrácené části. Zda tomu tak bylo i v Cerekvici, ukáží až budoucí badání archeologů.

Dr. Jiří Waldhauser, CSc.

Příroda v okolí Cerekvice nad Bystricí

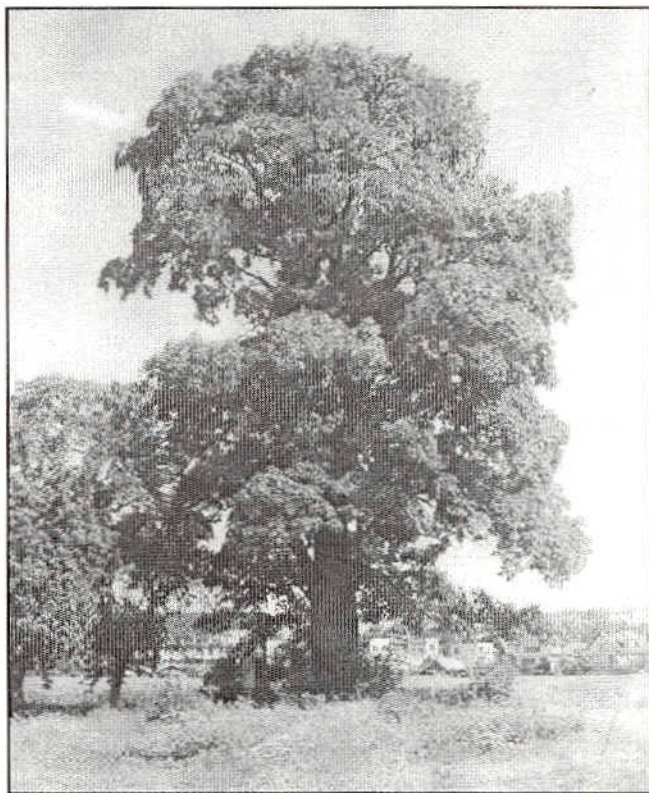
Přírodní poměry okolí Cerekvice nad Bystricí jsou dány tím, že území se nachází na rozhraní Bělohradské pahorkatiny a Cidlinské tabule. Cerekvice leží na úpatí jižního svahu Hořického hřbetu v povodí říčky Bystřice, je-

jíž staropleistocenní a středopleistocenní říční terasy vytváří charakter krajiny Nechanické tabule, východní části Cidlinské tabule. Celé území se nachází v průměrné nadmořské výšce 300 m n.m.

Hořický hřbet (jihozápadní část Bělohradské pahorkatiny) je tvořen převážně cenomanskými křemitými a kaolinickými pískovci. Tento hřbet směru ŽSŽ

Nechanická tabule se rozkládá v povodí Bystřice. Geologický podklad je vytvářen slínovci a jílovci středního turonu, svrchního turonu až coniacu. Typické pro celou tabuli je výskyt pleistocenních říčních štěrků a písků. Celá tabule je slabě rozčleněna pleistocenními terasami a denudačními plošinami.

Rostlinstvo v okolí Cerekvic

Památný javor klen

Foto: L. Šoltysová

- VJV má na severu příkré svahy, zatímco jižní svahy jsou mírnější a jsou zde četné pískovcové lomy. Hřbet je napříč prorazen hlubokými údolími Javorky a Bystřice.

odpovídá geologickému podkladu. Pro oblast Hořického hřbetu jsou typické borové a smrkové monokultury, které zde byly založeny na místě acidofilních borových doubrav v minulém století a později ve 20. letech našeho století po mniškové kalamitě. Bohatší a zajímavější byla a místy ještě ve fragmentech dodnes je vegetace teras s opukovými stráněmi. Původně byly porostlé smíšeným listnatým hájem s převahou dubu, habru, lípy s bohatým bylinným podrostem. Pro okolí Cerekvice jsou zajímavé tři terasy:

- Lysický les, ležící východně obce, registrovaný významný krajinný prvek. Jedná se o smíšenou dubohabřinu se vzácnou květenou. Roste zde dymnivka dutá, hrachor černý, jatník podléška, kopretina chocholičnatá, lilie zlatohlavá, orchidej okrotice bílá a orlíček planý.

- háj Libouš u Třebovětice s podobnou vegetací

- Kazatelna, les ležící jihovýchodně obce Třebnouševs na hranici s okresem Hradec Králové. Převážná část lesa je zvláš-

tě chráněným územím v kategorii přírodní památka. Předmětem ochrany je doubrava s bohatou bylinnou vegetací. Dominantní dřevinou je dub zimní, dále zde rostou javor babyka, buk lesní, javor klen, lípa velkolistá a jeřáb muk. Bylinné patro je podobné jako v Lysickém lese. Dále zde ještě nalezneme sasanku hajní, violku divotvárnou, prvosenku jarní, strdivku níci a jednokvětou, kručinku německou a lýkovec jedovatý. Vzácně se zde na poslední lokalitě okrese Jičín vyskytuje zapallice žlutúchovitá. V minulosti toto území patřilo k významným botanickým nalezištím. Rostla zde naše největší orchidej - střešníček pantoflíček, dále vstavač nachový a sasanka lesní.

Nedaleko obce na rozcestí silnic Cerekvice - Třebovětice stojí nádherný javor klen - památný strom, který má obvod kmene 345 cm.

Za zmínku z hlediska denrologického stojí i zámecký park v Cerekvici. Park je volně řešený a nachází se za zámkem na rozloze 1,3 ha. V parku byly na přelomu 80. a 90. let provedeny opravy cest, odstraněny náletové dřeviny a provedena výsadba nových stromů a keřů. Ze starších stromů zde roste pěkný exemplář cypřišku Lawsonova, státní zeravec východní, vzácný stříhanolistý kultivar javoru mléče a mohutné exempláře červenolistého buku lesního a javoru kleny.

RNDr. Lenka Šoltysová

Jaroslav Novotný (1886-1918)

**Skladatel, o kterém
se dlouho nesmělo
mluvit ani psát**

Narodil se 28. března 1886 v Jičíně v ulici Pod Koštofrankem, takřka na úpatí jičínské brány. Jeho otec, ředitel učitelského ústavu, byl brzy na to přeložen do Prahy a tak mladý Jaroslav vyrůstal na Smíchově a vystudoval smíchovské gymnásium. Záhy projevil hudební nadání a hře na klavír se učil u skladatele Rudolfa Frimla. Po maturitě se zapsal na filosofickou fakultu, kde navštěvoval přednášky Karla Steckera. Otakara Hostinského a Zdeňka Nejedlého a současně studoval kompozici u Vítězslava Nováka. Živil se jako soukromý učitel hudby (na čas byl jeho žákem pozdější skladatel Václav Kalík), jako korepetitor ve škole slečny Pivodové a ve Vinohradském divadle a vyučoval též teorii v hudební škole Knotové. V letech 1910-1911 působil jako

sbormistr pěveckých sborů Tovačovský a Lukes. Také již začal přispívat do časopisu Hudební revue.

Hudební historiografie považuje Jaroslava Novotného za jeden z nejnadanějších a nejslibnějších talentů své generace. Jeho svěží melodický nápad a smysl pro harmonii se zprvu vyvíjely pod rozhodným vlivem Vítězslava Nováka, ale podepsaly se na nich i podněty vídeňské školy Arnolda Schonberga, aniž by potlačily citovost české hudby. Vlastním kompozičním obohem Jaroslava Novotného byla hudba vokální. Jeho písňové cykly Věčná svatba (O. Zielic-

jež v plné síle pronikly do české hudby až po 1. světové válce.

Skladatelský odkaz Jaroslava Novotného je tedy poměrně malý, na víc už neměl čas. Po vypuknutí první světové války byl odveden a v lednu 1916 narukoval na haličskou frontu. V létě 1917 upadl do ruského zajetí, ale nakonec se dostal do českých legií. V táboře 1. dělostřeleckého pluku J. Žižky z Trocnova sestavil a řídil pěvecký sbor, pro který napsal skladby Moje barva červená a bílá a Novou vám přineseme píseň. I přes různé obtíže vojenské služby prodělával anabasi po si-

dy také uvedla vynikající komorní pěvkyně Andula Peččírková Novotného písně ve Vídni a jeho dobrý přítel Václav Štěpán je zařadil do svých koncertních pořadů na cestách po Francii a Německu. Na tzv. Besedních útercích, pořádaných hudebním odborem Umělecké besedy v Praze byly uvedeny jeho písně a klavírní sonáta v únoru 1941 a dubnu 1948. V olomouckém Volném sdružení pro moderní hudbu zazpívala 26. 10. 1927 Eva Nedbalová-Hadrabová písňový cyklus Věčná svatba. V pražském rozhlasu nahrála jeho klavírní sonátu Věra Řepková.

J. Novotný, V. Štěpán, L. Vycpálek r. 1910

ki), balady duše (A. Sova), Hřbitovní kvítí, Písně kosmické a Ze srdce na texty Jana Nerudy z let 1909-1914 patří k vrcholným písňovým skladbám té doby. I jeho mužské sbory jsou pozoruhodné.

V oblasti hudby instrumentální zanechal Jaroslav Novotný dvě Bagately, které vyšly jako příloha časopisu Zlatá Praha (1909). Sonátu pro sólový klavír (1915), tři smyčcové kvartety, z nichž druhý (G dur) byl proveden Českým kvartetem a další nedokončený, do nedávna neznámý a asi dosud neprovedený byl skryt v pozůstalosti uchovávané ve vojenském historickém archivu v Praze. Ty vesměs potvrzují intenzivní stylový vývoj skladatelův a předjímají proudy,

biřské magistrale celkem bez úhony až do 1. června 1918, kdy, téměř na konci války přišel o život u obce Miass pod Uralem, zasažen jako první v řadě střelou do čela při protiútoky proti bolševické hordě, která se chystala přepadnout vlak s našimi legionáři.

Jeho postavu a charakter skvěle vyličil ve své sbírce legionářských povídek Železný vlk František Langer.

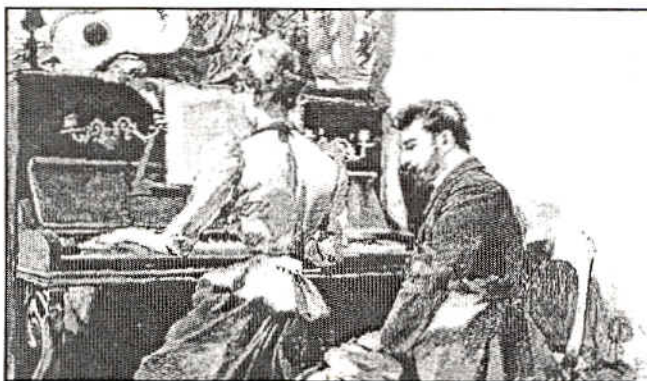
Po zprávě o Novotného smrti, která přišla do Prahy poměrně pozdě, byl uspořádán dne 20. března 1920 pietní koncert na jeho památku. Na programu pražského Spolku pro komorní hudbu se objevil zmíněný smyčcový kvartet, vokální díla zazněla ve Spolku pro pěstování písně. Teh-

Po r. 1948 na dlouho vymizelo jméno J. Novotného z koncertního života a vyskytovalo se jen jako slovníkové heslo s nejnějnějšími daty. Pozoruhodným příspěvkem k dílu J. Novotného jsou až státi v publikaci Dějiny české hudební kultury (Academia 1972) z pera Vl. Lédla, život a dílo J. Novotného zpracovala v 80. letech ve své disertační práci „J. Novotný a jeho písňová tvorba“ Doc. PhDr. Markéta Hallová, ředitelka Muzea české hudby, která děkuje za čtené a cenné údaje a připomínky.

Závěrem tohoto vzpomínkového sdělení necht' jsou slova, která napsal ve své monografii „O sobě a jiných“ z r. 1946 Vítězslav Novák: „Na ruských plátech našel svůj hrob i můj nejmilejší žák Jaroslav Novotný. Osobně spřátelen s trojicí Štěpán-Vycpálek-Kouba byl povahou největším protikladem: dětsky dobrosrdečný a také vrtošivý. V jedné hodině prohlásil, že vůbec nechá hudbu a věnuje se profesuře. Týden na to, že nechá profesuře a věnuje se hudbě, což nakonec i učinil a vzbudil krásné naděje, jejichž splnění mu Osud odepřel.“

Oprávněná je otázka, kterou si položil Vl. Lédl ve zmíněné monografii: Jak by se utvářel další umělcův osud, nebýt jeho tragické smrti?

Prof. MUDr. Josef Procházka CSc.

Záhlaví „Dvou písní“ J. Novotného od Ludka Marolda

Soupis uměleckých památek Valdštejnova Jičina v korespondenci Jana Morávka a Zdeňka Wirtha

Láska k rodnému kraji, k rodné zemi a hluboká láska k vlastní práci jsou tóny leitmotivů korespondence dvou významných osobností českého dějepisceví 20. století. Těmito osobnostmi, které zanechaly stopu na obrazu s námětem dějin města Jičina, byli archivář-historik Jan Morávek a historik umění a památkář Zdeněk Wirth.

Morávkovy listy Wirthovi z let 1907-1957 se dochovaly v jeho osobní pozůstalosti. 1) Dopisy chvatné i úhledně psané a pečlivě stylizované, listky z cest a vzpomínky na blahopřáních vydávají svědectví nejenom o jejich vyvíjejícím se přátelství. V řádcích se dají zaznamenat i zmínky o profesionální spolupráci, díky níž vznikla stěžejní historická práce o stavebních dějinách města v XVII. století, kniha Valdštejnův Jičín. 2)

Oba mužové měli k Jičínku blízko svým původem. Wirth (1878-1960) pocházel z obce Liběčice u Hradce Králové, srdce východočeského kraje. 3) Jan Morávek se v Jičíně narodil (9. května 1887), prožil dětství a školní léta a konečně v roce 1905 složil na c.k. gymnáziu maturitní zkoušku. Poté odešel studovat do Prahy na Karlo-Ferdinandovo vysoké učení a do Vídně, kde strávil na univerzitě letní semestr roku 1909. 4)

Wirth a Morávek navázali bližší styk během svých studijních let na Filozofické fakultě v Praze. 5) Wirth byl studentem filologie, dějin umění a historie, Morávek navštěvoval katedru historie a zabýval se pomocnými vědami historickými. Již tehdy se v jejich korespondenci objevuje nosný motiv vzájemně činnosti-budoucí archivář upozorňuje budoucího uměleckého historika na významné listiny, podává vysvětlení o dějinách správy a uvádí poněkud odlišně zaměřeného kolegu do způsobů a metody historické práce.

Morávek poté v letech 1909-1910 prodělal mimofádně intenzivní studijní období. Stal se ex-

terním členem Ústavu pro rakouský dějepis při vídeňské univerzitě (Institut für Österreichische Geschichtsforschung) a v roce 1910 získal titul doktora filosofie na české univerzitě v Praze. V době vídeňského pobytu nashromáždil vědomosti o rakouské archivní službě a prohloubila se jeho schopnost intenzivně a soustředěně pracovat s historickými prameny. V této době také založil svoji hlubokou znalost archivních fondů ve vídeňských císařských archívech, zvláště v Archivu dvorské komory a ve Válečném archivu.

V roce 1912 odjel do Říma. Obdržel totiž stipendium českého Zemského výboru, aby ve Věčném městě pokračoval v práci na edici historických pramenů k dějinám papežství Monumenta Vaticana. 6)

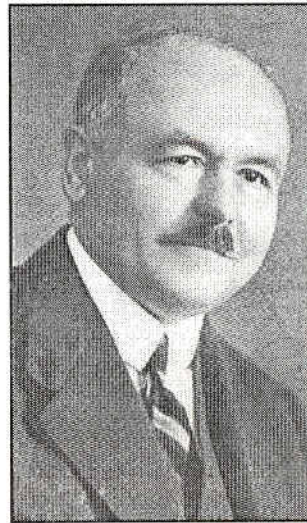
Také Zdeněk Wirth v posledních letech rakouského císařství pevně zakotvil ve svém profesionálním prostředí. Stal se členem Archeologické komise pro soupis uměleckých a historických památek v Království českém při České akademii pro vědy a umění Františka Josefa v Praze a konservátorem vídeňské Císařsko-královské centrální komise pro výzkum a zachování stavebních památek (1908-1918). Hlavní smysl svoji vědecké práce přitom od počátku spatřoval v terénní výzkumné práci v soupisech uměleckých a historických památek Čech. První knihu Soupisu vydal roku 1902 (Vysoké Mýto), čtyři roky poté zpracoval Poličku a Chotěboř. Následovalo Kladno (1907), Litomyšl (1908), Stříbro (1908) a Náchod (1910). Podílel se i na vydání knih z německé řady soupisu (Polička, 1909, -Náchod, 1911-Stříbro, 1911) 7)

Takto široce a v krátkých časových odstupech prováděné a knižně vydávané soupisové práce si samozřejmě vyžádaly širší okruh spolupracovníků, nejlépe lokálních. Kromě vídeňských pobytů proto Jan Morávek trávil mnoho pracovních dní

také v rodném místě. Přibližně roku 1907 -byv vyzván Wirthem- začal pracovat na soupisu uměleckých památek v terénu nejbližšího okolí města. Zmiňuje se o excerpcech v zámeckém archivu a o tom, že s fotografem obchází umělecké památky a pořizuje obrazovou dokumentaci. 8) Příštího roku v srpnu začal s pracemi také Wirth. Pomáhal mu další jičínský rodák, profesor Antonín Martinek. 9)

Morávkova činnost v téže době patrně nebyla ani fixována dohodou ani honorována Archeologickou komisí, ale pouze nadšenou prací pro rodné město, na jejímž konci stála vidina knihy. Touto knihou měl být Soupis uměleckých a historických památek v jičínském politickém okrese.

O přípravě svazku referoval sám Zdeněk Wirth na večeru

Dr. Zdeněk Wirth

Krajinského odboru ústředního spolku českých profesorů ve čtvrtce 4. února 1911. Předpokládalo se vydání péčí Okresního výboru v Jičíně a s podporou zemských a veřejných institucí. 10)

Do horlivé aktivity všech účastníků však zasáhly válečné události. Wirth nastoupil jako proviantní důstojník na frontu v tzv. Ruském Polsku. Morávek nebyl na frontu oveden. Válečná léta strávil v záloze a pokračoval ve vídeňských bádáních. Vzájemná korespondence neustala, místo dopisního papíru se však odehrávala na různých korespondenčních listech poštou, adresovaných do města Zamošči. Smutek ze zanedbaných jičínských památek, z neutěšeného stavu valdštejnské loggie i z dějinných událostí je z řádků velmi patrný. Víra v poválečnou obnovu země je cítit

z každého slova: "Náš kraj je krásný tak zas jako jiná léta, ale lidé jsou ovšem změněni těmi svízely, snad bychom se již měli brzy vrátit ke společné práci, k obnově. "Píše Wirthovi z Vídně o svých dojmech z domova. 11)

Ke společné práci a k obnově však oba kolegové mohli přistoupit až po vzniku samostatného státu. Přijali úřednické místo v Ministerstvu školství a národní osvěty v Praze. Wirth zde měl až do roku 1938 na starosti nejprve památkové oddělení, později osvětový odbor. Jan Morávek se podílel na činnosti ministeriální muzejní sekce jako specialista na nově se rodící archivnictví svobodné země. V letech 1918-1919 byl aktivním členem poradního sboru pro vrácení bohemič ze zahraničních archivů při Ministerstvu vnitra a na vlastní žádost se stal archivářem Archivu Pražského hradu (1920). 12)

Dopisy Jana Morávka z tohoto období se stávají ještě kolegiálnějšími, ještě pracovnějšími a již zcela přátelskými. (Morávek oslovoval Wirtha ctěným přítelem a váženým šéfem a mnohdy připojil i ryze osobní noticky a poznámky o rodinných událostech).

Ve zmínkách o práci na jičínské umělecko-historické topografii se však korespondence stává naprosto mlčenlivou. Rukopis Soupisu byl sice již 12 let hotov, nekompletní však zůstal obrazový doprovod, částečně týkající se napsání na památkách a bylo zapotřebí provést ještě definitivní redakci práce. 13) Jan Morávek též bez ustání doplňoval Wirthovy umělecko-historické záměry o další archivní prameny a vůbec se intenzivně věnoval archivnímu bádání k dějinám Jičina. Tak lze mnohdy tušit z nezodpovědných vět a nedokončených závěrů v Morávkových řádcích, pracovní záležitosti jičínské umělecko-historické soupisu se projednávaly také při osobních setkáních na ministerstvu. Debaty však probíhaly i ve vzácných volných chvílích a zvláště oblíbenou byla u obou pánů slavná kavárna Unionka na rohu Národní třídy a Perštýna.

O osudu Soupisu uměleckých a historických památek jičínského okresu však kromě válečných událostí a změn poválečné situací, finančních těžkostí spojených s vydáním knihy a kromě zatížení obou protagonistů nemalými úředními povinnostmi rozhodla ještě nabídka pražského Štencova nakladatelského domu. Wirth, který

Josef Jiří Straka

**hudební skladatel,
žák Antonína Dvořáka,
vesnický učitel,
propagátor vážné hudby,
nadšený iniciátor
hudebních produkcí**

19. 1. 1874

Drahoraz

–

1. 3. 1951

Praha

Stručný životopis Josefa Straky

Dne 19. ledna 1874 se Václavu Strakovi a jeho ženě Arnoštce narodil v Drahorazi druhý syn Josef. Otec Josefa Straky působil v Drahorazi jako učitel na zdejší obecné škole. Tuto školu navštěvoval jako žák také malý Josef, a to v letech 1880 - 1886. Ve svém dalším studiu pak v letech 1886 - 1890 pokračoval na jičínské reálné škole, a protože se rozhodl jít v otcových stopách, započal roku 1890 studia na Raisově učitelském ústavu v Jičíně. Tu ukončil v roce 1895 a do roku 1898 působil jako podučitel v obcích Loučky a Jesený na Semilsku. V roce 1898 vykonal úspěšně přijímací zkoušky na pražskou konzervatoř a až do roku 1900 se zde vzdělával ve hře na varhany, v kompozici a hudební teorii pod vedením zkušených profesorů K. Knittla, J. Kličky, K. Steckra a A. Dvořáka. Svá konzervatorní studia zakončil veřejnou výstupní zkouškou. Dne 21. 7. 1903 se Josef Straka oženil s Hanou Jelínkovou (31. 5. 1885 - 18. 6. 1942). Z tohoto man-

želství se jim narodilo 7 dětí - 4 synové (Josef, Václav, Antonín, Emil) a 3 dcery (Arnoštka, Hana, Vítězslava). Dcery Hana a Vítězslava bohužel krátce po porodu zemřely.

Při definitivním rozhodování o budoucím zaměstnání se Josef Straka rozhodl ustoupit od dráhy profesionálního hudebního skladatele a věnovat se učitelství povolání. Po svém návratu do Drahorazi byl v roce 1900 ustanoven podučitelem na místní obecné škole. V roce 1910 byl jmenován definitivním učitelem II. třídy, v roce 1918 definitivním učitelem I. třídy, v roce 1928 definitivním řídícím učitelem a v roce 1934 odešel do výslužby. Zejména od svého příchodu do Drahorazi v roce 1900 až do konce života neúnavně komponoval, organizoval koncerty a jiné hudební produkce, publikoval v tisku a touto činností se stále snažil povznášet kulturní život na Jičínsku. Josef Straka zemřel 1. března 1951 v Praze.

Mgr. Karel Chutný

Josef Straka - hudební skladatel a nadšený propagátor hudby

Již od svých dětských let byl Josef Straka ovlivňován hudbou. Krásným chlapeckým sopránem pomáhal otci při provozování chrámové hudby v drahorazském kostele. Také dědeček přibližoval malého Josefa k hudbě tím, že ho učil hře na housle a na klarinet. Takto nabyté instrumentální schopnosti poté zužitkovával při hře v kapele, kterou jeho dědeček sestavil z těchto nástrojů: I. a II. housle, klarinet, trubka, trombon.

Při studiích na jičínské reálce se Straka začal učit hře na klavír a na varhany pod vedením Ferdinanda Sasky a také se poprvé pokoušel využít svých znalostí pro skladatelskou práci. V tomto období zkomponoval své první dílo „Smuteční pochod“, op. 1 (datováno k 16. 4. 1890) instrumentované pro dechovou hudbu. Brzy projevil i varhanickou zdatnost při zastupování svého otce či F. Sasky na mešních obřadech.

Projevované nadání dále rozvíjel, zejména ve znalosti harmonie a technickém zdokonalení varhanní hry, při studiích na jičínském učitelském ústavu za přispění prof. Rudolfa Jelínka. Vzdělávání při-

Strakova hospoda v Drahorazi

neslo své výsledky v podobě několika vlastních kompozic. Z většiny počtu jmenujme alespoň tyto: „Vánoční graduale“ (pro tenor a violu s doprovodem varhan nebo smyčcového orchestru), op. 17, „Mše ku cti sv. Petra a Pavla“ (pro smíšený sbor a orchestr), op. 24a, „Krátká litanie loretánská“ (pro soprán a smíšený sbor s doprovodem orchestru a varhan), op. 31, „Sokolka“ (mazurka pro orchestr), op. 37, Moravské národní tance, op. 39, „Švanda dudák“ (chorální výjev pro sóla, mužský sbor s doprovodem orchestru na slova L. Quise), op. 45, „Slavnostní sbory I, II“ (mužské sbory na slova Jana Mazánka), op. 49 a „Slavnostní ouvertura do c moll“ (pro orchestr), op. 64. O dílech s opusovým číslem 31 a 24a se sám autor vyjádřil jako o dílech „diletantských, problematické ceny umělecké“. Další kompozice z tohoto období již ponechal pouze kritickému posouzení posluchačů.

Při svém učitelském působení v Loučkách a Jesenném se Josef Straka stále věnoval komponování. Díla vznikla v tomto období však již při své interpretaci přesahovala hranice Jičínska. „Slavnostní pochod“ (pro orchestr), op. 71 byla sice provedena ještě v „jičínské režii“, ale „Veselohermí ouvertura“ (pro smyčcový orchestr), op. 78 a zejména „Vítězný pochod“ (pro orchestr), op. 102 již mířily „do světa“, resp. do Prahy. Posledně jmenované dílo bylo totiž několikrát provedeno při koncertech na Střeleckém ostrově a v Národním domě na Vinohradech, kde mělo velký úspěch. Je pochopitelné, že jisté zviditelnění Straky - skladatele pomohlo v r. 1898 k vydání mužských sborů „Matičce“, op. 92, „Pak vzpomínej“, op. 95a, „Prstýnek“, op. 98 tiskem u Fr. Urbánka v Praze. Ze skladeb vzniklých v Jesenném jmenujme především „Romanci“ (pro malý orchestr), op. 103, „Krakonoš“ (předehra pro velký orchestr), op. 104 a „Scherzo“ (pro velký orchestr), op. 105. V Jesenném bylo napsáno také několik sborových skladeb, z nichž podle mínění A. Dvořáka vyni-

kal především mužský sbor „Modlitba“, op. 121, zkomponovaný na slova J. V. Sládka.

Díky svému nadání byl Josef Straka v r. 1898 přijat ke studiu na pražské konzervatoři. Jeho předchozí varhanická praxe mu umožnila přijetí hned do druhého ročníku varhanického oddělení. Zde měl možnost prostudovat rozsáhlou varhanní literaturu (díla Bacha, Rheinbergera, Skuherského aj.), seznamovat se s teoretickými spisy o umění kontrapunktu a zdokonalovat své schopnosti varhanní improvizace. Kompozici studoval nejprve u prof. Karla Steckra. Tento zkušený pedagog však brzy rozpoznal Strakův talent a nesobecky ho doporučil do oddělení Dr. Antonína Dvořáka. V životě Josefa Straky tak došlo k události, která ho výrazně ovlivnila. Pod Dvořákovým vedením měl totiž možnost čerpat bohaté a neocenitelné zkušenosti s kompozicí. Dvořák však Straku nezaujal jen svým mistrovstvím a hudební genialitou, ale i svou osobitostí a originalitou, jak je ostatně patrné především ze Strakových vzpomínek. Jako Dvořákův žák dostal za úkol zkomponovat „Trio g moll“ (pro housle, violoncello a klavír) na způsob „Tria fis moll“ J. Haydna, aby pochopil strukturu sonátové formy. Z pohledu J. Straky šlo o nelehký úkol, což ostatně dokládá svými slovy: „Dvořák mě dlouho trápil se dvěma taktůmi hned ve druhém řádku. Ty dva taktů se mu stále a stále nelíbily, ačkoliv jsem po půldruhé měsíce napsal na každou hodinu ty dva taktů jinak. Stále to nebylo dobře, a já jsem byl už zoufalý. Konečně napsal jsem bez jakéhokoliv hlubšího uvažování ony dva taktů. Bylo to něco, co se mně samotnému nelíbilo, ale co dělat. Věděl jsem, že to bude zase špatně, ať sedím nad tím hodiny, či odbudu-li věc v několika vteřinách. Dvořák shlédl taktů a povídá: „No, to jsou ty dva taktů, které já hledám.“ Tak bylo ve skladbě za dozoru mistra Dvořáka pokračováno a Trio ukončeno.“ Po zkomponování byla skladba přehrána houslistou Jaroslavem Kociánem, violoncellistou Františkem Pourem a klavíristou Rudolfem Frimlem. Dvořák byl s prací spokojen a dokonce Straku peněžitě odměnil. „Trio g moll“, op. 133 později také ocenil i skladatel Josef Suk. Mezi další skladby vzniklé podle Dvořákovy zadání patří „Balada“ (pro sóla, smíšený sbor a orchestr), op. 134, „Balada májová“ (pro sóla, ženský sbor a orchestr), op. 134, „Bludný jezdec“ (pro ženský sbor a orchestr), op. 137 a „Přilítlo jaro zdaleka“ (pro ženský sbor s doprovodem orchestru), op. 138.

Ani poté, co Josef Straka řádně ukončil svá studia na konzervatoři a vrátil se zpět do Drahoraz, neustala jeho skladatelská činnost. Nyní již komponoval vybaven kvalitnějšími teoretickými i praktickými znalostmi, což se výrazně projevilo nejen na kvalitě skladeb, ale i na různorodosti hudebních druhů a forem. Svědčí o tom například tyto kompozice: Symfonie d moll s titulem „Příchod Čechů do naší vlasti“, op. 148, „Kvartet e moll“ (pro smyčcové nástroje), op. 149, „Tři pobožné motivy“ (pro smyčcový orchestr), op. 151, „Dej, Bože“ (smíšený sbor), op. 164, „Pastorální litanie k Pánu Ježíši“ (pro sóla, smíšený sbor a orchestr), op. 176, „Vzpomínky“ (cyklus písní), op. 179, „Hudba k hasičským prostným cvičením“, op. 187, „Dítě“ (melodram na slova V. Dyka), op. 231, „Pět ženských sborů“, op. 241.

Vedle komponování však Josef Straka začal hudbu také propagovat, popularizovat a svým nadšením, neúnávností a organizačním talentem podchytil také zájem obyvatel širšího okolí. Osvětovou činnost uskutečňoval především prostřednictvím drahorazského Hudebně divadelního spolku Zvonář či Pěveckého odboru Sokola v Libáni. Mnohem více se věnoval hudbě církevní, pro jejíž provozování byly na vesnici vlivem dlouholeté tradice dobré podmínky. Postupně dokázal uvést v život i světské skladby menšího rozsahu a později i skladby větších forem. Opravdu fantasticky vyznívá skutečnost, že v Drahoraz byla pod Strakovým vedením provedena i taková díla jako Smetanovy symfonické básně Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, předehry k operám Hubička, Tajemství, Libuše, dvě scény z opery Braniboři v Čechách aj. Vrcholným Strakovým počinem však bylo provedení opery Prodaná nevěsta při oslavě stého výročí narození jejího autora Bedřicha Smetany. Bylo uskutečněno celkem pět představení, a to 19., 20. a 27. července, 3. a 10. srpna 1924 v obecním lese u Ůnětic. Vstupné bylo následující: I. místo - 10 Kč, II. místo - 8 Kč, místo k stání - 5 Kč, přičemž poslední představení bylo za vstupné sníženo. 19. července bylo představení pořádáno pro okolní obecné školy za jednotné vstupné 1 Kč (nemajetní žáci měli přístup zdarma). Návštěvnost všech 5 představení se pohybovala okolo 10 000 lidí. Čistý výtěžek z této produkce (asi 5 000 Kč) byl použit na podporu okolních škol, hasičských spolků

a sokolských jednot. Na přípravě provedení opery se podílelo velké množství lidí, od femesníků až po celou Strakovu rodinu. Sborovou složku tvořilo přibližně 80 zpěváků a zpěvaček, složku orchestrální 42 hráčů, složku taneční zhruba 30 tanečniců a za dirigentským pultem stál Emil Straka (bratr Josefa). I přes náročnost projektu, neboť opera *Prodaná nevěsta* nepatří k interpretačně snadným dílům, byl nakonec výsledek zdařilý. Také soudobý tisk nešetřil chválou a uznáním. Z dnešního pohledu na tuto kulturní událost je ovšem jasné, že i přes sebevětší Strakovo úsilí by se bez potřebné píle, pochopení a nadšení účinkujících vše těžko zdařilo.

Při souhrnném hodnocení kompoziční činnosti Josefa Straky lze říci, že kmenovou součástí díla tvoří sborové skladby, i když se stále pokoušel experimentovat i s jinými hudebními druhy a formami. O tom svědčí drobná díla církevního charakteru, pochody, tance, kvartety, předehry apod. Při koncipování skladeb vycházel především z potřeb amatérského muzicírování, ale z jeho tvorby je patrná i reflexe obecných součástí lidského života (pohřby, svatby). V skladbách „Sousedský bál v Drahorazi“ (mužský sbor), op. 18b, „Na Trosky“ (mužský sbor), op. 30b, „Sobotecké písničky“, op. 270, „Tři znělky města Kopidlna“, op. 305 je viditelně obsažena také ryze regionální tematika. Kromě děl vzniklých na základě vlastní inspirace často psal a upravoval hudbu také k událostem příležitostným. Například „Hudba k hasičským prostným cvičením“, op. 187 byla psána pro krajinský sjezd hasičských žup v Mladé Boleslavi v roce 1912. Vedle vlastní skladatelské práce upravoval i díla B. Smetany, A. Dvořáka, J. B. Foerster, K. Bendla, J. Maláta, F. Sasy aj. Strakovo dílo tvoří více než 300 opusů a celkově lze tyto kompozice hodnotit jako díla oblastního významu.

Více než skladatelským úsilím prospěl Straka spíše svou neúnavnou popularizační, propagátorskou a organizační činností, samozřejmě s pochopením místních podmínek a mentality lidí. Nepřímého poděkování za výše uvedenou práci se mu dostalo během života tím, že některé jeho skladby byly provedeny v rámci velkého množství koncertů. Svým významem však vynikaly koncerty slože-

bude na významnou osobnost Josefa Straky vzpomenuťo při koncertech pořádaných v prosinci letošního roku a v lednu 1999.

Mgr. Karel Chutný

Ze vzpomínek Josefa Straky na Antonína Dvořáka

V Strakově rodinném archivu se mimo jiné dochovaly také čtyři ručně psané sešity, ve kterých J. Straka na 31 stranách sepsal vzpomínky na svého konzervatorního spolužáka Jaromíra Hrušku. Protože však spolu studovali v kompozičním oddělení Dr. Antonína Dvořáka, byl do těchto písemných vzpomínek pochopitelně zahrnut i sám mistr. Straka na svého učitele vzpomíná následovně: „Antonín Dvořák byl velmi svérázný a samorostlý člověk. Někdy - a obyčejně při tom dal svůj skřípec až na koneček nosu a hleděl jako dalekozraký přes skřípec nad skly - podíval se na nás s takovou přísností, že, i když ani slova nepromluvil, vyvstala nám husí kůže na těle, všechna krev ztuhla, div jsme se neproměnili v rampouch. Jiný však, třeba hned na obrátku, byl dobrý jako dítě. Sami jsme pak pozorovali, že nás má všechny tři (Josefa Straku, Jaromíra Hrušku a Antonína Anděla - pozn. autora) rád. O naší lásce k Dvořákovi nedalo se pochybovat. Ten rok v kompoziční škole u Dvořáka patří mezi nejkrásnější naše léta.“ Jako pedagog byl Dvořák přísný, ale dokázal také se studenty cítit a choval se k nim přátelsky. „Jednou přinesl Hruška nějakou část své skladby, která se Dvořákovi zrovna právě nelíbila. Dvořák se nějak rozhněval a spustil na Hrušku: „Ty, čamrdo, ty mne budeš pořád zlobit?“... Tehdáž obrátil se Dvořák na mne a pokračoval ve své řeči: „Alespoň, kdybych byl policajtem! Mohl bych kluka chytit a zavřít ho do chlívka. Bože! Kým jsem policajtem!“ „Suitu“ („Suita pro smyčcové nástroje“ - pozn. autora) musil Hruška nejdříve psát na klavír na čtyři ruce. Někdy jsme ten čtyřruční klavír hrávali před Dvořákem s Hruškou. Třetí číslo Hruškovy „Suity“ nazval sám Dvořák „Uher-

J. Straka s účinkujícími v opeře *Prodaná nevěsta*

né výhradně z děl Josefa Straky a koncipované většinou jako vzpomínkové večery. První z nich se uskutečnil 2. dubna 1938 v sále hotelu Paříž v Jičíně, další již po Strakově smrti 18. ledna 1955 a 14. ledna 1964 na Slovanském ostrově v Praze. V současné době

ská“ a vyslovil podiv nad tím, jak Hruška vystihl „uherský“ tón skladby. Dvořákovi se asi tato skladba líbila, často se při ní usmíval. Někdy stával u klavíru za námi a v druhé repetici na sforzato (akkord A dur) nám oběma (t. j. mně i Hruškovi) zavřenou pěstí udeřil do ramenou

a to už se smál hlasitě, když říkal: „Tady by se hodil turecký buben!“ ač skladba byla psána pouze pro smyčcový orchestr, nebo „Já jsem byl na klavíru téměř samouk. U učitele jsem se učil asi 2 roky. Nikdo mi nikde neřekl, jak se mají prsty v kloubech ohýbat a hrával jsem s prsty nataženými. Když mne tak Dvořák viděl hrát, zlobil se: „Já Vás ani vidět nemohu! Prsty máte nataženy jako hřebíky, jako byste byl nějaký truhlář.“ Často mne od klavíru vyhodil a povolal Hrušku, poněvadž Anděl uměl, myslím, na klavír ještě méně než já. Hruška zase byl krátkozraký, nosil cvikr, a když se úporně díval do not, začaly mu oči slzet a na noty pak neviděl. Dvořák pak zase vystrčil Hrušku a vyzval mne: „Pane truhlářský mistr, jdou si zase se mnou zahrát na fortepiáno!““

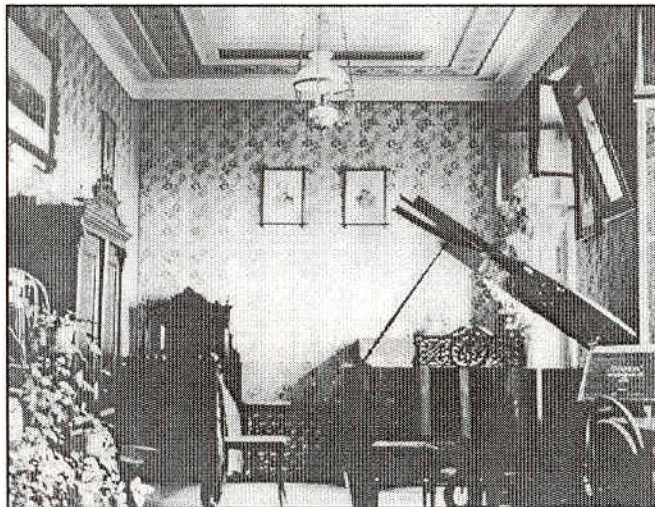
Josef Straka měl Antonína Dvořáka upřímně rád a velice si ho vážil, nejen jako skladatele, ale i jako výrazné osobnosti. Zdůraznil to ostatně také těmito slovy: „Chtěl bych umět mluvit „slovy andělskými“, abych mohl správně popsat vše, co se přihodilo v kompoziční škole u Ant. Dvořáka za našich studií...“

Mgr. Karel Chutný

Strakův hudební archiv

Kantoři - hudebníci působící během svého života na vesnických školách se ve velké míře zasloužili o zachování mnoha hudebních skladeb a horlivým opisováním partitur a vlastní činností nashromáždili nedocenitelný notový materiál. Nejinak tomu bylo i u muzikantského rodu Straků, který ve třech učitelských generacích pracoval nejen na hudebním povznesení svého okolí, ale zachoval nám i vzácný materiál dokumentující tehdejší muzikantský život jičínského kraje.

Základy archivu položil Václav Arnošt Straka (dědeček Josefa Straky), který přepisoval první skladby na ručně linkovaném papíře husím brkem. V záslužné práci pokračoval jeho syn Václav Straka, který archiv rozšířil především o skladby pro mužské a smíšené sbory a kromě přepisování začal do archivu hudební materiál i kupovat. Často se stýkal a muzicíroval s okolními kantory Ferdinandem Saskou a Josefem Křídlem a z jejich vzájemných schůzek, půjčováním materiálu k opisu, výměnou a dary se notový materiál neustále rozrůstal. Třetí z generace Josef Jiří Straka se rodinného archivu ujal ještě před rokem 1900 a během svého života úctyhodnou prací a pilí v opisování

Hudební pracovna J. Straky

a četnou koupí rozšířil archiv do dnešních rozměrů. Velkou měrou se také zasloužil o záchranu rukopisné tvorby skladatelů Jičínska. On sám však nebyl již pouhým opisovačem, ale archiv budoval programově - třídil, katalogizoval, ke skladbám jednotlivých autorů připojoval posudky tisku, poznámky, data, programy. Pořizoval též seznam skladeb s jejich počátečními takty a archiv povýšil takřka na kulturní instituci. Pořídil si razítka, inventární knihy, nechal natisknout katalogizační lístky. Velmi záhy se pověst o Strakově hudebním archivu rozšířila po celém kraji a nebylo obce, která by se ve věcech hudebních nedožadovala Strakovy rady, pomoci. Z jeho archivu těžili historikové hudby a velmi často čerpaly hudební spolky nejen zdejšího kraje. S jakou úctou a láskou o zachované a nashromážděné dílo pečoval, dokládá celá řada reversů, která se na různé výpůjčky zachovala. Partitury, notový materiál aj. byl vydáván na revers, pojištěn na nemalou částku a každý kdo o něj měl zájem, se musel zaručit za dodržování určitých pravidel, mezi které mimo jiné patřilo: „Do zapůjčených not nedovolíme si ničeho vepisovati (ani nejmenší čárečky

ne), ničeho z nich vymazávati nebo vyškabovati, poznámky činiti, aniž co opravovati a to ani tehda ne, kdyby i v notách byla zřejmá chyba. Noty nebudeme překládati ani stáčet, ani v pouzdech na nástroje nositi“. Tato přísnost platila i pro vlastní členy rodiny, pro které byla zřízena zvláštní kniha reversů. Po smrti Josefa J. Straky roku 1951 se správou archivu ujal jeho nejstarší syn Josef, který pokračoval v otcově díle, archiv nadále registroval, dopsal všechny kartotéky a inventáře a tím ho zpřístupnil ke studiu.

Archiv obsahuje přes 12 000 registrovaných čísel a Strakové ho rozdělili do následujících 5 oddělení, z nichž ke každému byla pořízena inventární kniha. Oddělení I. reprezentují partitury, mezi kterými jsou zastoupeny opery V studni, Starý ženich, Hubička, Dalibor a pověstná Prodaná nevěsta - většina jich byla opsána z materiálu půjčeného Národním divadlem a plzeňským divadlem. V oddělení II. najdeme světské skladby, které se dělily na různé kapitoly např. orchestrální hlasy, komorní skladby, klavírní skladby, sbory atd. Oddělení III. patří církevním skladbám opět členěným na mše, sbory, litanie, adventní skladby, vánoční skladby atd. Oddělení IV. je historicko - rukopisné a obsahuje kromě rodinných písemností vlastní skladby Josefa J. Straky, jeho úpravy cizích autorů a další materiál. Oddělení V. představuje knihovna složená z hudebně - teoretických děl, rozborů hudebních děl, životopisů skladatelů, hudebních slovníků atd. Pro lepší vyhledávání a snazší orientaci byly k archivu pořízeny kartotéky. Tu měly hudebniny (řazení a) podle autorů, b) podle názvů skladeb), hudební knihovna (a) podle autorů, b) podle názvů spisů) a historicko - rukopisné oddělení.

Systematickou práci na třídění archivu Straka započal po svém návratu ze studií do Drahorazí a materiál byl umístěn v jeho domě v čp. 25, kterému nikdo z příbuzných neřekl jinak než „baráček“. Zde v hudebním pokoji byly umístěny police a skříně, ve kterých byly hudebniny pečlivě srovnány. O četných návštěvách drahorazského domku vypovídá dochovaná kniha návštěv, kde najdeme celou řadu srdečných vzpomínek na Josefa Jiřího Straku a jeho archivu. Ten ještě za svého života svěřil archiv do péče svého syna Josefa, který sice žil v Praze, ale do Drahorazí pravidelně dojížděl. Po smrti J. J. Straky navrhuje pozůstalým Antonín Houba, správce jičínského muzea, aby byl Strakův hudební archiv uložen v jičínském muzeu z důvodu možného rozkradení. K dohodě ovšem nedošlo a panu správci se od MUDr. Václava Straky dostalo následující odpovědi: „Proto bychom však my tři nejstarší bratři měli zájem o archiv otce v našich rukou do doby, kdy rozhodneme o jeho odevzdání veřejnosti. Bude to podle rozhodnutí bratrova, ale máme zájem na tom, otcovy skladby dát všechny dohromady, protože měl-li otec jiné autory v úctě, sám trpěl komplexem méněcennosti a strkal své skladby na dno kufru“. Podmínky v baráčku ovšem byly čím dál tím horší a to vedlo k tomu, že r. 1963 Josef Straka nabídl archiv jako dar Mozartově obci v ČSSR. Do Drahorazí přijel již pracovník hudebního oddělení Národního muzea, aby vše změřil a zhodnotil. Ani tento pokus o lepší uložení archivu nevyšel a vše ztroskotalo zřejmě na podmínkách, které si Josef Straka kladl a které nebyly akceptovány. V červnu r. 1969 se Strakův hudební archiv stává majetkem města Kopidlna a r. 1970 byl umístěn v městském muzeu v bývalé radnici v I. poschodí. V majetku a správě města Kopidlna zůstal až do roku 1997, kdy byl 4. srpna převezen do Státního okresního archivu v Jičíně, kde se mu dostává odborné péče a uložení v důstojných podmínkách.

Na závěr bych chtěla odcitovat slova Josefa Jiřího Straky, které zapsal do jedné z inventárních knih a která by neměla zůstat opomenuta: „Každého kdo po mně tento archiv (jež jsem těžko koupil, dary, opisem zřídil) zdědí, prosím, aby každý jednotlivý papírek v něm obsažený opatroval jako „oko v hlavě“. Snad se každému jednotlivci nebudou líbit všechna čísla v tomto archivu obsažená, ale to nedává ještě nikomu práva k poškozování a ničení jednotlivých skladeb“.

Mgr. Radka Machová

Z literatury o J. Strakovi a jeho hudebním archivu:

Československý hudební slovník osob a institucí II. (M-Ž), Praha 1965, s. 621, 623

Lamač, J.: Strakové v Drahorazí - učitelé a hudebníci, Sborník Musejního spolku v Jičíně VI, Jičín 1940, s. 14 - 34

Mejsnar, J.: Hudební odkaz jičínských učitelů, Hradec Králové 1961, s. 12 - 16

Týž: Významné výročí hudebního skladatele, Předvoj 15, 1974, č. 6, s. 3

Pala, Fr.: Poznámky o hudebním Jičíně a Jičínsku, Beseda 5, 1948, s. 121

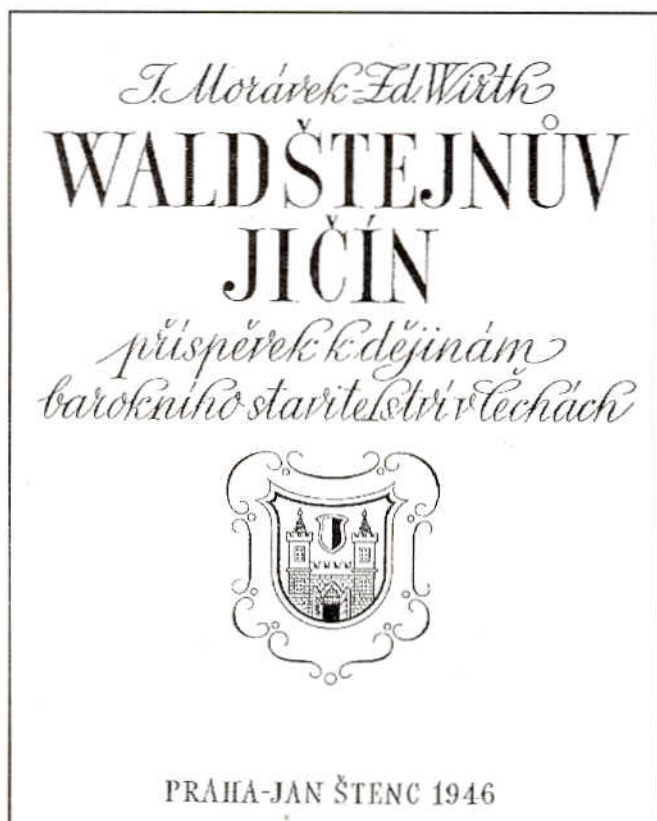
Trojanová, H.: Strakové v Drahorazí, Muzejní noviny (Jičín) 1997, č. 11, s. 10 - 12

s nakladatelstvím spolupracoval od roku 1919 na časopise Umění, 14) byl vyzván, aby sepsal dílo o vývoji pražské ikonografie. Impozantní text vznikl od druhé poloviny 20. let a na knižních pultech se poprvé objevil v roce 1932. 15)

Wirthova spolupráce se Štencem pokračovala i v následujících letech. Když se roku 1934 blížily oslavy třisetletého výročí zavraždění Albrechta z Valdštejna v Chebu, oba kolegové dočasně opustili myšlenku vydání hotového již soupisu jičínských uměleckých památek a plně využili svých přípravných studií archivních i umělecko-historických k sepsání aktuálního textu o stavitelství Albrechta Valdštejna během jeho východočeského stavebního programu v letech 1621-1633.

s pokračováním daleko. Třetí kapitolu, nazvanou Architektura rezidence a závěrečné shrnutí s názvem Význam valdštejnského Jičina v dějinách architektury v Čechách však oba autoři do Štencova časopisu nikdy nezpracovali. 16)

Takřka až po pěti letech, na sklonku roku 1938, v Morávkových řádcích opět probleskla myšlenka vrátit se k nedokončenému dílu v knižní podobě a v „paperbackovém“ vydání. I v případě tak významného nakladatelského domu, jakým byl tehdejší Štenc však hrály jistou roli finanční otázky. Bylo zapotřebí vyhledat solventního partnera, který by knize do kólibky věnoval patřičný obnos. Tímto partnerem se stala v roce 1939 Jičínská obecní spořitelna „pobočka Národní banky pro

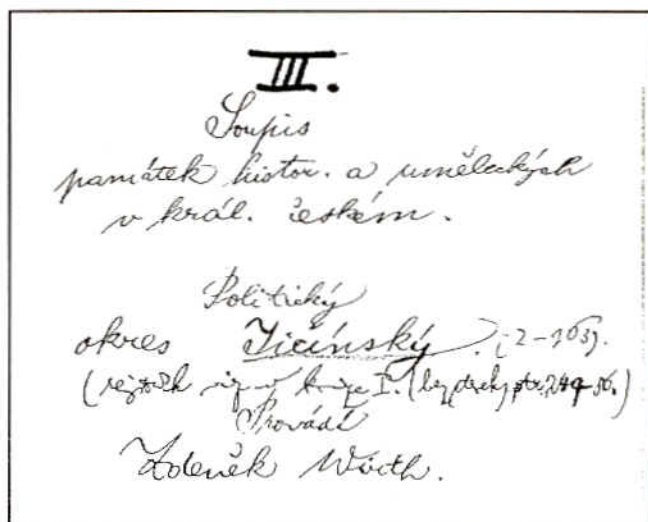

Kapitoly o valdštejnském stavebnictví vyšly v časopise Umění roku 1934. Autoři text propojovali do čtyř částí. První dvě kapitoly pojednávaly o Valdštejnovi -stavebníkovi a o vývoji a stavebních dějinách vévodské jičínské rezidence. Text byl doprovázen 19 obrazovými přílohami, vesměs fotografiemi architektury ze Štencova závodu.

Morávek bezesporu předpokládal pokračování prací na textu. Dopisem Wirthovi sdělil, že druhou kapitolu „jejich“ Valdštejna viděl v Umění, jinak ovšem nevím jak je nyní adresát

Čechy a Moravu. Wirth byl s tímto ústavem spjat od roku 1928. 17)

Další zmínky o pracích na „Valdštejnovi“ jsou v Morávkově korespondenci zachytitelné až v roce 1941. Wirth mezitím odešel na důchod, ale umělecko-historické práci se nepřestal věnovat. Morávek na ministerstvu zůstal a pokračoval i v bádání v archivu Pražského hradu, kde se věnoval „transkripcím kostelních úctů a převorských záznamů z 15. století a dokončoval svoje excerpcce z archiválií 16. století.“ 18)

Za základ knižního vydání o jičínském valdštejnském stavitelství autoři vzali dvě kapitoly, vydané před sedmi lety v Umění. Shledali ovšem jako nezbytné, aby studie byly značně rozšířeny zvláště o recentní archivní a historické-topografické výzkumy. Morávek mezitím pilně pracoval na výpisech v Archivu ministerstva vnitra v Praze (archivní fond stará manipulace) a ve Válečném archivu vídeňském (valdštejnské písemnosti, Valdštejnova kancelář 1628-32), zpracoval nově objevené archiválie v městském a děkanském archivu v Jičíně (hlavně knihy počtů kostela sv. Jakuba v Jičíně) a dále prováděl excerpcce na svém pracovišti v Archivu Pražského hradu. Text knihy také mohl čerpat z nového vydání historické topografie města Jičina, kterou oba badatelé vřele přivítali. Na těchto pilířích Wirth přičinil 3. kapitolu o architektuře jičínské rezidence a Morávek text ještě aktualizoval. 19)

Významnou složkou knihy se stala rozhojněná obrazová dokumentace, čítající 56 položek. Kromě původních fotografií ze Štencova závodu (1931, 1934) byly k dispozici rovněž nové snímky, pořizované amatérskými fotografy Antonínem Fingerlandem a jičínským gymnaziálním profesorem Jiřím Trejbalem. Jejich vznik inicioval samotný Morávek již na počátku 40. let. Snímky zachycují recentní stav valdštejnských památek po jejich rekonstrukcích arch. Čeňkem Musilem v letech 1935-1941. 20)

Konečné a intenzivní práce na knize o Valdštejnově stavebnictví probíhaly v červenci a srpnu roku 1941. V parných dnech letních prázdnin Wirth pobýval v Bechyni, Morávek se v Praze připravoval na svůj obvyklý pobyt ve Všeťčkově penzionátu na

Prachově. Rukopisy proto v této závěrečné době putovaly v „poštovním fiáku“. Morávek poslal dodatky ke druhé kapitole budoucí knihy a připomněl, že s napětím očekává na Wirthův celek. V následném dopise Morávek sděluje Wirthovi: dopis se zásilkou jsem včera obdržel a radostně přijal, se Štencem o dalším hovořil a hned odpoledne v archivu část revidoval. Máme v předmluvě nějak pokračovat všem, kteří nám pomohli při shledávání materiálu? Beru si to sebou na Prachov... kam jedeme odpoledne a budeme do 31. srpna. Těším se na brzkou Vaši zásilku s koncem III. a celou IV. kapitolu. Bude to zhuštěná krása, jen aby to taky brzo zcenzurovali a pustili. Štenc čítá aspoň šest neděl. Spěchám, abych zmizel z úřadu, je 12 hodin a ve 3 jede vlak, tzv. courák, do Jičina.

Wirthovy práce na třetí kapitole o architektuře Valdštejnské rezidence skončily kolem poloviny srpna 1941. Nyní chyběla už jen 4. kapitola, která měla shrnout význam Valdštejnovy osobnosti a jeho přímý vliv na české stavitelství XVII. století. Wirth s jejím zařazením do definitivního textu otálel a posléz od jejího připojení upustil zcela. Jeho spolupracovník se však za připojení srozumitelného umělecko-historického doslovu velmi přimlouval. V téže době totiž nabídka Jičínské městské spořitelny podpořit finančně vydání rukopisu nabytá již zcela konkrétní podoba a Morávek se domníval, že by i z tohoto ohledu kniha měla mít srozumitelnost, aby i ti obyčejní krajané, kteří si snad knížku pořídí nebo od spořitelny dostanou, získali ku konci jakýsi přehled o významu Valdštejnova stavebního počínání. 22)

Poslední Morávkův dopis již reflektuje hotový rukopis „Valdštejna“. Wirth uposlechl rady svého přítele a zařadil shrnující doslov. Morávek odpověděl spokojeným dopisem, přátelským chvalozpěvem z Prachovských skal. Zmínil se v něm i o „poodsunutém“ rukopisu z doby společného působení v Archeologické komisi. „O soupisu jičínském přesvědčen jsem téměř, že jej uděláme...“, poznamenal ve svém listu.

Rukopis Valdštejna byl poté předán k cenzuře, povinné v tehdejší válečné době. 23) Obava, kterou Jan Morávek vyjádřil ohledně zcenzurování knihy, se však měla naplnit. Rukopis nedošel ani ke Štencovým typografům ani k rotačkám tiskárny a Valdštejnův Jičín mohl vyjít až rok po ukončení válečných operací, v dubnu roku 1946. Text Soupisu uměleckých a historických památek v politickém okrese jičínském, který počal profesionální spolupráci obou historiků, však zůstal pouze v rukopisu. Založen v archivním kartonu, čeká dnes již devadesátým rokem. **Martin Halata**

POZNÁMKY K TEXTU

1) Dnes uloženo v Praze, Ústav dějin umění AV ČR, oddělení dokumentačních a sbírkových fondů, fond Z. Wirth, karton č. 236, passim (dále cit. Praha, ÚDU AV ČR, D.S.F, fond Z. Wirth)

2) Jan Morávek-Zdeněk Wirth, Valdštejnův Jičín. Příspěvek k dějinám barokního stavitelství v Čechách, Praha 1946

3) Z početné literatury o Zdeňku Wirthovi viz alespoň K še-

desátinám odborového přednosty Dr. Zdeňka Wirtha, Zvláštní otisk z Ročenky Kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1937 a 1938, dále Hugo Rokynta, Nad dílem akademika Zd. Wirtha, Zprávy památkové péče, 3-4, XVIII, 1958, s. 65 a násl., z poslední doby pak souhrnné heslo Zdeněk Wirth v Nové encyklopedii českého výtvarného umění, Praha 1995, sv. II, s. 938 (zde i další literatura)

4) Z literatury o Janu Morávkovi viz zvláště František Roubík, K sedmdesátinám Dr. Jana Morávka, Časopis Společnosti přátel starožitností českých, 65, 1957, s. 112, dále Zdeněk Wirth, Dr. Jan Morávek (1887-1960), Umění, roč. VIII, 1960, č. V, str. 527 a z poslední doby J. Svoboda, Jan Morávek (1887-1960). Život a dílo, in: Pozůstalost archiváře Jana Morávka (1887-1960). Inventář fondu Archivu Pražského hradu, Praha 1987, s. 3-7. Dále cit. Praha, APH, fond J. Morávek

5) Viz pozn. č. 1

6) Svoboda (cit. v pozn. 4), s. 4-

7) Vlasta Dvořáková, Zdeněk Wirth, in: Kapitoly z dějin českého dějepisu umění II, Praha 1987, s. 126-128, Rokynta (cit. v pozn. 3), s. 66-67, dále Praha, APH, fond J. Morávek, i. č. 60

8) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236, 3. 8. 1907

9) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, karton W-A-

XXIIIa, sv. 2, s. 42, karton W-A-XXIIIb, fol. 104r, 105r, v (19.10.1911)

10) Zdeněk Wirth: O historických a uměleckých památkách v okrese jičínském, Pokrokové listy 1911, č. 5 (4.2.1911)

11) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236, 25. 8. 1916

12) Svoboda (cit. v pozn. 4), s. 4-6

13) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. W-A-XXIIIa, sv. 2, č. II, č. III

14) Viz H. Rokynta (cit. v pozn. 3), s. 67

15) Praha v obraze pěti staletí, Praha 1932 (1934/2., 1939/3., něm. 1934/1., 1938/2., franc., angl. 1932/1.)

16) Jan Morávek a Zdeněk Wirth, Valdštejnův Jičín, Umění 1934, s. 273-282, 447-466, Dopis z 30. 7. 1934 dnes Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236

17) Z. Wirth byl v říjnu 1928 osloven Jičínskou obecní spořitelnou, aby redigoval sborník k 70. výročí jejího založení. Obsahem sborníku se měly stát historické a umělecko-historické příspěvky k dějinám města za doby Albrechta z Valdštejna. Spořitelna navrhla vydání opět v roce 1939, ale ani tentokrát se svazek nepodařilo sestavit.

Praha, ÚDU AV ČR, fond Z. Wirth, karton W-A-XXIIIb, sv. 8, fol. 196, 27. 10. 1939

18) Morávek-Wirth (cit. v pozn. 16), ke korespondenci Praha, ÚDU AV ČR, fond r. Wirth, k. č. 236, 28. 7. 1941

19) Jaroslav Mencl, Historická topografie města Jičína I. Jičín 1940, Morávek-Wirth (cit. v pozn. 2), Morávek-Wirth (cit. v pozn.), s. 42-44

20) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236, 28. 7. 1941

Část fotografií dnes uložena rovněž v ÚDU AV ČR, přírůstkovém fondu. V současné době je tento významný celek zpracován autorem textu.

21) Jednalo se jmenovitě o večerový poznámkový aparát 2. kapitoly a doplňky do Wirthova textu, čerpané z archivních pramenů. Morávek-Wirth (cit. v pozn. 2), zvláště s. 21-26, 27, 28, 32-38

22) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236, 17. 8. 1941

23) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236, 17. 8. 1941

24) Praha, ÚDU AV ČR, DSF, fond Z. Wirth, k. č. 236, 24. 8. 1941

Z muzejního herbáře

Zapallice žluťuchovitá

(*Isopyrum thalictroides* L.)

Tato jarní rostlinka z čeledi pryskyřníkovitých vyrůstá do výšky až 30 cm. Lodyha je tenká, v horní části větvená. Přízemní listy jsou dlouze řapíkaté - řapíky bývají až 12 cm dlouhé. Čepele listů jsou dvakrát trojčetné, často fialově naběhlé. Listky jsou trojlaločné a široce ové. Květy zapallice jsou jed-

notlivé na dlouhých 3,5 cm stopkách, barvy bílé a 2 cm veliké. Plodem jsou měchýřky, které mají na konci krátce zahnutý zobánek.

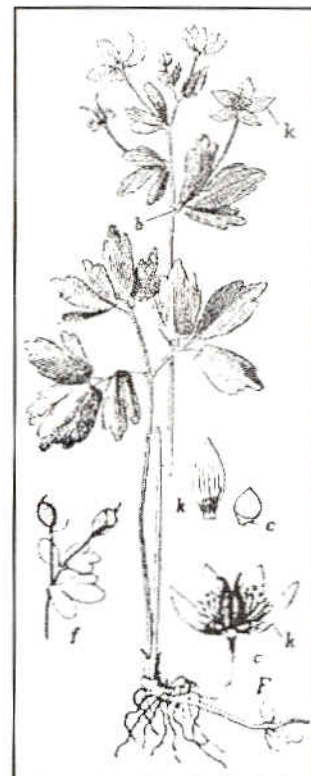
Zapallice vykvétá na jaře ve vlhkých humózních listnatých lesích, spíše než v Čechách ji nalezneme na Moravě.

I když zapallice není zvláště chráněnou rostlinou, přesto je uvedena v Červené knize v kategorii vyžadující pozornost. Na území okresu Jičín se zapallice vyskytuje na Hořicku. Ještě v 80. letech byla známa ze tří lo-

kalit. Tyto nálezy jsou dokladovány v muzejním herbáři - sběratelem byl RNDr. Zdeněk Dohnal. Nyní je známa jen jedna lokalita. Vzácně se vyskytuje už jen v lese Kazatelna (chráněná přírodní památka) západně Cerekevce nad Bystřicí.

Když se budete na jaře procházet lesy jižně Hořic a v okolí Cerekevce, nezapomeňte že můžete narazit na jemnou a vzácnou krásu zapallice žluťuchovité. Pozor, zapallice je jedovatá!

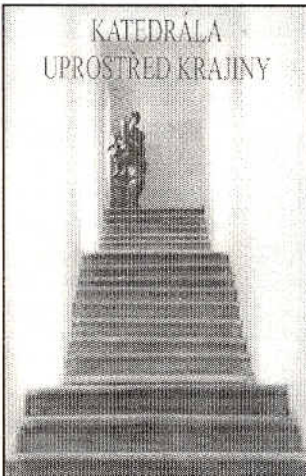
RNDr. Lenka Šoltysová

Zapallice žluťuchovitá
k kalich, c koruna,
f zralé měchýřky; b palisty

Z činnosti Okresního muzea v Jičíně v roce 1998

V roce 1998 proběhlo v Okresním muzeu a galerii Jičín několik podniků, o kterých je třeba v závěru roku alespoň preferovat. Předně došlo k otevření tzv. Panské oratoře a rozšíření výstavních prostor muzea o nesporně pozoruhodné prostředí. Spojovací chodba ze zámku do kostela sv. Jakuba a tamější nevelká, avšak významově obsáhná expozice „Katedrála upro-

střed krajiny“ jsou již ústrojnou částí návštěvních míst muzea. Projekt vznikl ve spolupráci s Arciděkanstvím církve římskokatolické v Jičíně, Minister-

Starosta Jičína J. Liška při slavnostním zpřístupnění Panské oratoře.

Foto: B. Jelínková

stvem kultury ČR, Městským úřadem Jičín: scénář a výtvarné řešení vypracoval Dr. Miloš Šejn.

Slavnostní otevření bylo značnou kulturní událostí, na níž se významně podílel koncert chrámové hudby souboru Musica Amabilis se sólisty Paed.

Výstava Úklid v muzeu

Foto: P. Charousek

M. Ročkem, MUDr. Z. Petráňem, I. Záveskou a J. Gajdošíkem, otevření další spojovací chodby z muzea na arkádové nádvoří, večerní čas, svítla svíček a doba velikonoční. Návštěvnost byla obrovská - muzejní prostory shlédly stovky přichozích.

V březnu OMaG nabídlo ře-

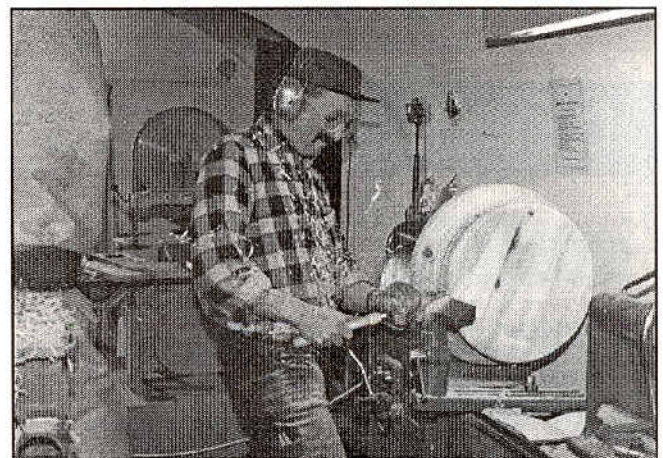
době byly předváděny na výstavě „Velikonoce“ postupy starých, původních řemeslných technik v podání Klubu lidové tvorby Praha.

Je však třeba uvést i předchozí výstavu „Mince z fondu OMaG Jičín“, kterou uspořádala archeoložka OMaG Jičín paní Eva Ulrychová. V závěru výstavy byly k vidění i dosud nevystavené zlaté mince z našeho sbírkového fondu. Výstava byla doprovázena cyklem přednášek i seriálem o mincích v denním tisku. V měsíci listopadu proběhl úspěšně další cyklus přednášek o archeologii a letecké prospekci.

Ve výstavní chodbě muzea jsme uspořádali výstavu obrazů

Karla Hnyka, poté připravilo přírodovědné oddělení muzea a výstavu Prachov.

Následná výstava „Úklid v muzeu“ byla vytvořena ve spolupráci s Renatou a Martinem Lhotákovými, projekt finančně podpořila nadace Open Society Fund Praha v rámci programu Brána muzea otevřená. Podstatou této expozice bylo vystavení tvarově i funkčně zajímavých předmětů, které snesly - někdy dokonce vyžadovaly - ohmatání, otevření či roztočení. Diváci byli spoluúčastníky „úklidu v muzeu“ a formou zábavného kvízu měli pomoci s jejich určením. Pro značný zájem a velmi příznivé ohlasy byla výstava prodlouže-

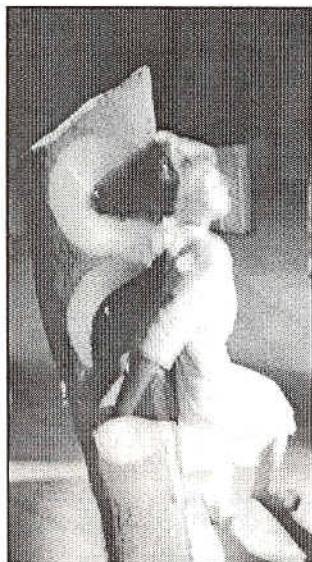
Restaurátor J. Miláček při přípravě expozice Katedrála uprostřed krajiny

Foto: B. Jelínková

ditelům škol okresu Jičín přehled besed, které mohou tematicky obohatit výuku a zároveň být bezprostředním setkáním žáků s autentickými sbírkovými předměty. Největší zájem byl o přednášku a zároveň besedu „Velikonoce“ Dr. Dagmar Linkové, která proběhla celkem 20. V téže

na. V říjnu ji nadace Open Society Fund ocenila jako jednu z nejuspěšnějších realizací programu Brána muzea otevřená.

V září a říjnu jsme připravili ve spolupráci s Regionálním muzeem Kolín výstavu „Rok 1918 a ty další“ k 80. výročí vzniku samostatného československého státu. K témuž jubileu bylo rovněž vydáno i mimořádné číslo našich Muzejních novin.

Dernisáž výstavy sochaře P. Opočenského Foto: B. Jelínková

OMaG Jičín se stal také jedním z podporovatelů dokumentaristického projektu fotografa Pavla Charouska „100 Čechů Českého ráje“, který byl vystaven v muzeu

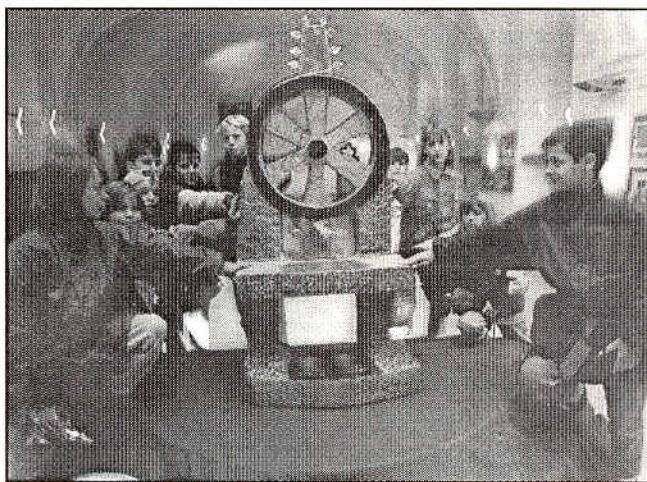
na přelomu listopadu a prosince.

V letošním roce byla patrně poprvé využita sochařská galerie, již přirozeně tvoří krásné prostředí zámeckých nádvoří. Sochy Pavla Opočenského v expozici nazvané „Otvor v dírc“ tu bylo možno shlédnout od června do září. Uměleckým zážitkem byla i neobvyklá dernisáž za přítomnosti autora, kdy za doprovodu akordeonu a zpěvu Kristýny Lhotákové tančila mezi sochami i na nich paní Daniela Opočenská.

V samotné galerii jsme prodloužili pro velký zájem návštěvníků výstavu obrazů Františka Kavána. V červnu a červenci jsme nabídli fotografie Otakara Hrdličky na výstavě uspořádané u příležitosti autorova životního jubilea.

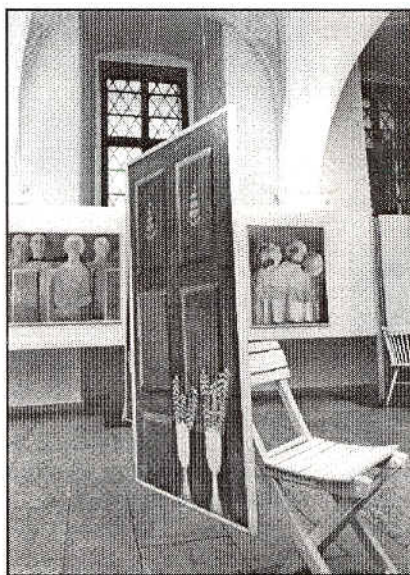
K termínu festivalu „Jičín-město pohádky“ byl připraven další projekt - výstava kreseb a koláží světoznámého ilustrátora dětských knih Petra Sise a soch Petra Kavána. V závěru festivalu byla uspořádána i noční prohlídka této pozoruhodné expozice.

V měsíci říjnu byla v galerii otevřena výstava obrazů Vladimíra Komárka. Mistr byl, jak mně osobně několikrát opakoval, nadšen její instalací, která je viditelně dílem ženských rukou a citu. Je to výsledek souhry paní Hakenové, Jelínkové, Sedláčkové, Smutné a paní Šejnové. My muži z muzea jsme byli spíše k přidržování, vrtání, nošení aj.

Výstava P. Sise a P. Kavána

Foto: P. Charousek

Výstava obrazů V. Komárka

Foto: P. Charousek

Před námi je ještě realizace výstavy „Betlémy“ v galerii, otevření výstavy „Svíce“ ve výstavní chodbě muzea a uspořádání 1. „Adventních trhů v muzeu“, kterými zakončíme letošní náročný rok.

Tolik tedy k tomu nejvýznamnějšímu, co rok 1998 v jičínském muzeu přinesl. Zájemci o detailnější údaje a další aktivity muzea je mohou najít ve výroční zprávě, která bude k dispozici počátkem roku 1999.

Jaromír Gottlieb ředitel OMaG Jičín

OBSAH DOSUD VYDANÝCH ČÍSEL MUZEJNÍCH NOVIN

Číslo 2:

-DL-
Po stopách soboteckého muzea s. 1.

BENČ, Bohuslav
Muzejní zamyšlení. s. 1.

GOTTLIEB, Jaromír
Na návštěvě u slepé Barky s. 2, 4.

(HORÁKOVÁ, Hana)
Truchlivá píseň o zavražděném revírniku na panství kopidlenském s. 3 - 4

(ŠOLTYSOVÁ, Lenka)
Knotovka červená lysá s. 3.

(HORÁKOVÁ, Hana)
Kulturní výročí našeho regionu s. 4.

Číslo 1:

(LACHMANOVÁ, Dagmar)
Z historie muzejnictví v Jičíně s. 1.

ZEBÍN - chráněný přírodní útvar s. 2.

SLAVÍK, Jiří
Jičín - městská památková rezervace s. 3.

(HORÁKOVÁ, Hana)
Unikátní tisk s. 3.

(HORÁKOVÁ, Hana)
Kam zmizel Valdštejn? s. 3.

Číslo 3:

FRANCEK, J.

700. výročí Jičína s. 1.

PROSTŘEDNÍK, Jan

Středověké kachle ze sbírky Jičinského muzea s. 2.

TURČÍN, Vladimír

Teorie „techniky života“ jičinského rodáka profesora Vaněčka s. 3.

Gogo (Gottlieb, J.)

Tip na nedělní vycházku a detektivní pátrání s. 3.

REJLEK, Jaroslav

Cholera na Jičínsku. O jednom rukopisu z jičinské muzejní knihovny s. 4.

(ŠOLTYSOVÁ, Lenka)

Pozor na bolševníky s. 4.

(HORÁKOVÁ, Hana)

Jaroslav Mencl s. II.

SEIFERT, Jaroslav

Všecky krásy světa. (Úryvky z kapitoly Čtrnáctá hvězda) s. IV.-V.

hor (TROJANOVÁ, Hana)

Jičín v představách ing. arch. Čenka Musila s. VI.

SÁL, Radovan

Zmizelá památka Jičína s. VII.

MENCL, J.

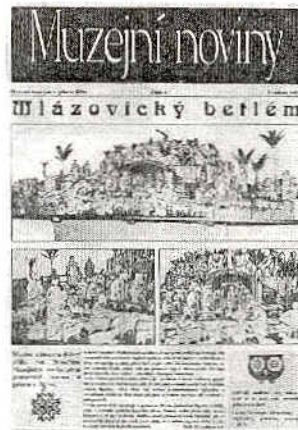
Místa procházek, oddechu, zábavy a sportu (Přetištěno z knihy Historická topografie města Jičína: s. VIII.)

hor (HORÁKOVÁ, Hana)

Dokument (Služební požitky úředníků a služebníků na šlikovském panství r. 1920) s. 5.

VESELÝ, Jaroslav

Právním útrpným s. 6.

Číslo 4:

LACHMANOVÁ, D.

Mlázovický betlém s. 1.

Jičín slavil 700 let trvání města (Fotoreportáž) s. 2.-3.

(jm)

Recenze. (knihy H. Horákové Ulicemi Jičína) s. 3.

HORÁKOVÁ, Hana

Josef Knap s. 4.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka

Rybník Mordýř s. 5.

(ŠOLTYSOVÁ, Lenka)

Z muzejního herbáře. Vstavač obecný „kukačka“ s. 5.

SÁL, Radovan

Čeřovka - 333 m. s. 6.-7.

REJLEK, Jaroslav

Novopacký lékař L. Kaizl s. 8.

SLAVÍK, Jiří

Architektonický článek z Veliše s. 8.

FRANCEK, Jindřich

Spolek divadelních ochotníků „Intimní scéna“ v Jičíně s. 9.

HORÁKOVÁ, H.

Zázračný doktor. (Zpracováno podle L. Lukáše) s. 9.

Číslo 5:

HORÁKOVÁ, Hana

Jičín na samém konci 19. století s. 1,3.

BÍLEK, Karol

Nejstarší časopisy v Sobotce s. 2.

SÁL, Radovan

Jičín ve filmových dokumentech s. 3.

HORÁKOVÁ, Hana

Málo známý Vlastislav Hofman s. 4.-5.

HAKENOVÁ, Jarmila

Česká historie v portrétu (Výstava) s. 5.

KLUZOVÁ, M. - HORÁKOVÁ, H.

Byšičky s. 6.-7.

PROSTŘEDNÍK, Jan

Archeologické nálezy (v okolí Byšiček) s. 8.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka

Botanika (v okolí Byšiček) s. 8.

TURČÍN, Oldřich

MUDr. Jan Horna s. 9.

DANIELOVÁ, Bronislava

Humprecht. (Úprava expozice pracovníky jičinského muzea) s. 9.

ULRYCHOVÁ, Eva

Prachovské skály - nová zjištění s. 10.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka

Kablíkova sbírka českého ptactva s. 10.

(ŠOLTYSOVÁ, Lenka)

Z muzejního herbáře. Ostřice Davalova s. 11.

ČELIŠ, Jan K.

Sborník Lepařova gymnázia (Recenze) s. 11.

HAVELKA, Z.

Ohlas k článku „Zázračný doktor“ s. 11.

Číslo 6:

TURČÍN, Oldřich

Veliš s. 1, 6.-8.

RODR, Josef

Muž na svém místě. (Otakar Pašek) s. 2.

SAMŠIŇÁK, K.

Strop od Josefa Mánesa (v soboteckém divadle) s. 3.

ŠTÁL, Jiří

Atlet se sbírkou malířských děl (A.F.Linky) s. 4.

PROCHÁZKA, Bohumír

Pohádka v muzeu (Účast OMA G na festivalu JMP) s. 4.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka

První naučná stezka na okrese Jičín „Údolí Plakánek“ s. 5.

SÁL, R.

Radek Pilař (expozice v muzeu) s. 5.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)

Císař František I. na Veliši s. 9.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)

Osobnosti Veliše s. 9.-10.

ČERVENKOVÁ, Věra

Zůstalo v paměti (vzpomínka na pobyt J. Ježka) s. 10.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)

Umělecké památky (ve Veliši) s. 10.-11.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)

Veliš - místo věčného spočinutí s. 11.

ADRESÁŘE. (Politického okresu Jičín) s. 11.

MRŠTÍK, J.
Poklad na Veliši (Z knihy Pověstí Jičínska) s. 12.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Přirůstky do sbírek jičínského muzea v roce 1994 s. 13.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Hračky v jičínské galerii s. 13.

ŠOLTYSOVÁ, L.
Rostliny a homeopatie. (Výstava v galerii) s. 14.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Svět fantazie. (Výstava Teodora Rotrekla v galerii) s. 14.

HAKENOVÁ, J.
Lidové betlémy. (Vánoční výstava v galerii) s. 15.

DANIELOVÁ, B.
Granty s. 15.

Číslo 7:

BRADA. (Výňatek ze spisu F. Lepaře Okolí jičínské) s. 1.

RODR, Josef
Podivná putování (Karla Goliatha) s. 1.

REJLEK, Jaroslav
Antonín Fingerland pětadvacetiletý s. 2.

WALDHAUSER, Jiří
Markvartický selský dům v Kosmonosích s. 3.

KVĚTEN 1945 (Fotoreportáž) s. 4-5.

ŠOLTYSOVÁ, L.
Brada. Geologie s. 6.

UI (ULRYCHOVÁ, Eva)
Archeologie (Brada) s. 6.

FIŠERA, Zdeněk
Povrchový průzkum hradu Brady s. 6.

FRANCEK, Jindřich
Brada-Rybníček. Z historie hradu a obce s. 7.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Památky (Brada) s. 8-9.

TURČÍN, Oldřich
Vinice s. 9-10.

MRŠTÍK, J.
Sklepení pod Brady (Z knihy Pověstí Jičínska) s. 10.

UI (ULRYCHOVÁ, Eva)
Pruskó-rakouská válka 1866 s. 11.

VÁLKA 1866 v lidové písni s. 11.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Z muzejního herbáře. Smil písničný s. 11.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Skupina Brada-Rybníček s. 12.

ŠTÁL, Jiří
Mikulášský běh na Bradech s. 12.

Z adresářů (Brada) s. 13

100 západů nad Afrikou (Výstava v chodbě muzea) s. 13.

ŠROTÝŘOVÁ, Renata
Kdo zástupem kráčí a přece je sám (I. Geisslová) s. 14.

NOVÝ přírůstek do paleontologické sbírky s. 15.

CESTY ke světlu (Výstava v galerii) s. 15.

Číslo 8:

TURČÍN, Oldřich
Miletín s. 1. 6-7.

SÁL, Radovan
Knotek a Co., Jičín, Č.S.R. s. 2.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Jičínská Lodžie a Libosad s. 3.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Badatelé a muzeum s. 3.

HOLÁ, Jiřina
Knihovna s. 4.

REJLEK, Jaroslav
Co znamená pro nás dnes jméno Deyl? s. 5.

OTAKAR Kukula s. 5.

FRANTIŠEK Max s. 5.

JIRÍ Trejbal s. 5.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Oldřich Turčín s. 5.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Veřejný život - počátky miletínských spolků s. 7-9.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Miletínské modlitbičky s. 10.

TURČÍN, Oldřich
Okupace a odboj (na Miletínsku) s. 10.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Miletínské památky s. 11-12.

MALINA, Jiří
Miletínské osobnosti s. 13-14.

BAŘINA, M.
Miletín a Karel Hynek Mácha s. 14.

RAIS, Karel Václav
Karel Jaromír Erben s. 15-16.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Kytice s. 17.

MALINA, Jiří
První dárek vánoční (Kytice K. J. Erbeny) s. 17.

ULRYCHOVÁ, Eva
Archeologie (V okolí Miletína) s. 18.

FIKKER, Jaroslav
Příroda (V okolí Miletína) s. 18.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Přírodní rezervace Miletínská bažantnice s. 19.

ETFLAIŠOVÁ, H.
Slovníček (Z oblasti muzejnictví) s. 20-21.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Malířmodré palety (V Špála) s. 22.

-troj- (TROJANOVÁ, Hana)
Václav Neumann s. 22.

Mimořádné číslo - duben 1995

Představujeme přírodovědné pracoviště s. 1.

PILAŘOVÁ, Ivana
Zajímavá jména rybníků na Jičínsku s. 2-3.

MRKÁČEK, Zdeněk
Ostruženský rybník s. 3.

VACKOVÁ, Daniela
Přírodní památka - údolí Žehrovky s. 4.

BRADNA, Bohumil - NIKODĚMOVÁ, Zdena
Obnova druhové pestrosti luk výsevem semen z pěstování s. 5.

FIKKER, Jaroslav
Zámecké parky Jičínska s. 6.

SMOLÍK, Zbyněk
Ptačí svět kolem Kopidlna s. 7.

KOŠTÁK, Martin
Svrchní křída v okolí Jičína a Lázní Běláhrad s. 8-9.

ZEMAN, Miroslav
Achát, kámen dvakrát nalezený s. 10.

SAMŠIŇÁK, Karel
Vzpomínka na Josefa Šulce s. 11.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Chráněné a ohrožené druhy rostlin okresu Jičín s. 12.

Číslo 9:

TURČÍN, Oldřich
Kal (Historie obce) s. 1.-6.

BAŘINA, Miloslav
Novopacký pivovar s. 2.

HOFMANOVÁ, Jana
Jičínské náměstí je nejkrásnější
v noci s. 3.

HALMAN, Josef
Spořitelna jičínská - mecenáš
města Jičína s. 4.-5.

KALFERST, Jiří
Hradiště „Valy“ u Kalu s. 7.-9.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Kalské údolí - přírodní památka
s. 9.-10.

ZEMINA, Jaroslav
Kalský mlýn s. 11.

TROJANOVÁ, Hana
Kovárny a kováři s. 11.

LIČENIKOVÁ, Michaela
Nicolo Sebregondi s. 12.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Z muzejního herbáře. Tulipán
lesní s. 12.

STARÝ, Jiří
Valdštejnská loggie jako tech-
nická památka s. 13.

KRÁTKÝ, Karel
Mezinárodní sochařské sympo-
sium s. 14.

TROJANOVÁ, Hana
Otevřený list jubilantovi PhDr.
Jaroslavu Wagnerovi s. 15.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)
Výročí osobností 1996 s. 15

SLOVNÍČEK přírodovědec-
kých disciplín a výrazů,
s nimiž se můžete setkat v mu-
zejích s. 16.-17.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Přirůstek do sbírek s. 17.

DRAPÁK, Martin
Pomník padlým 73. pěšího plu-
ku s. 18.

ŠOLTYS, Vladimír
Jičínáci v Himalájích s. 19.

Číslo 10:

TURČÍN, Oldřich
Radim s. 1,6.-7.

ÚLEHLA, Vladimír
Piana Rous Jičín s. 2.

SAMŠIŇÁK, Karel
Inspirace Otty Gutfreunda s. 3.

JIRÁSKO, Karel
Povídání o železnici s. 4.-5.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Přírodní podmínky okolí Radi-
mi s. 7.

KRACÍK, Pavel
Archeologie (V okolí Radimi) s. 8.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Z muzejního herbáře. Řeponka
latnatá s. 8.

TROJANOVÁ, H.
Radim v době národního probu-
zení s. 8.-10.

TROJANOVÁ, H.
Významné osobnosti dalších let
(V Radimi) s. 11.-12.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)
Památky /Radim/ s. 12

-troj (TROJANOVÁ, Hana)
Lidové dřevěné stavby (V Ra-
dimi) s. 13.

WAGNER, Jaroslav
Dvě barokní sochy v Radimi s. 14.

-troj
Ostatní plastiky s. 15.

MENCL, J.
Hastman v Lháni (Z knihy Po-
věsti Jičínska) s. 15.

ÚLEHLA, Vladimír
J.B.Foerster - Jičín - Mazánko-
vi s. 16.

KRÁTKÝ, Karel
Eduard Baudyš s. 17.

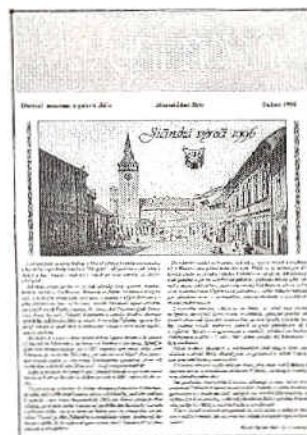
KOŠŤÁK, Martin
Nové nálezy zkamenělin v oko-
li Jičína s. 18.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)
Miloš Pick s. 19.

ÚLEHLA, Vladimír
Malý návrat k historii Miletina -
tentokrát nedávné s. 19.

-troj (TROJANOVÁ, Hana)
Za svobodu třemi světadily s. 20.

ZIKMUND, Antonín
Tak žil Jičín. Mistrovství Čech
v krasobruslení
v r. 1941 s. 20.-21.

Mimořádné číslo - duben 1996

ŠOREJS, Albrecht
100 let školy. Největší jičínská
měšťanská škola stojí již sto let.
s. 2.-5.

ÚLEHLA, Vladimír
Z dějin průmyslového školství
v Jičíně s. 6.-8.

LETOŠNÍK, P. - DOŠKÁŘ, J.
Ohlédnutí za vývojem SPŠ
v Jičíně v uplynulých 40. le-
tech s. 9.

SÁL, Radovan
Jak Jičín o sochu Palackého při-
šel a sokolovnu získal s. 10.

ÚLEHLA, Vladimír
Masarykovo divadlo s. 10.-11.

FRANCEK, Jindřich
Spolek pro udržování Ossaria,
pomníků a hrobů na bojišti Ji-
čínském s. 12.-14.

Číslo 11:

TURČÍN, Oldřich
Drahoraz s. 1, 6.-7.

HOLÁ, Jiřina
Cukrovar v Kopidlně s. 2.

DOČKAL, Jan
O nezuřivém reportérství s. 3.

STRÁNSKÝ, Josef
Bylo nebylo v Prachovských
skalách aneb dvojí zmizení Ci-
sařské chodby s. 4.-5.

HENDRYCH, Józsa - KUBÍN,
Jos.
Nezapomenutelná vzpomínka
Józy Hendrycha, kvintána
jičínské realky na 4. říjen 1907
s. 5.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Z muzejního herbáře. Áron pla-
matý s. 7.

-troj
Osobnosti (Drahoraz) s. 8.

KRACÍK, Pavel
Archeologie (V okolí Drahora-
zi) s. 8.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Přírodní podmínky v okolí Dra-
horaze s. 8.

-troj
Památky (V Drahorazi) s. 9.

TROJANOVÁ, Hana
Strakové v Drahorazi s. 10.-
12.

ÚLEHLA, Vladimír
Téměř zapomenutý František
Kraus s. 13.

PIŠL, Milan
Novopacká klenotnice opět v
plném lesku s. 14.-15.

BÍLEK, Karol
Blahopřejeme (K 65. narození-
nám R. Kvačka) s. 15.

TROJANOVÁ, Hana
Významné jubileum (80. naro-
zeníny MUDr. J. Rejčka) s. 15.

BÍLEK, Karol
Vědecká konference v Jičíně
s. 16.-17.

Číslo 12:

TUMA, František
Nadslav /Úryvek z rukopisu
s. 1.

VOJTÍŠEK, F. - HOLÁ, J.
Libáňské kuřácké potřeby. Spil-
ba Libaň s. 2.

HENDRYCH, Jan
Revitalizace kulturní a historické
krajiny Jičinska s. 3.-4.

RODR, Josef
Kraus v Jičíně a Jičín v Krauso-
vi s. 4.-5.

TURČÍN, Oldřich
Nadslav. Historie s. 6.-7.

TROJANOVÁ, Hana
Památky (V Nadslavi) s. 8.-9.

LINKOVÁ, D.
Lidová architektura v Nadslavi
s. 10.-11.

KRACÍK, Pavel
Archeologie. Nadslavské mohy-
ly s. 12.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Příroda v okolí Nadslavi s. 13.

ŠOLTYSOVÁ, Lenka
Z muzejního herbáře. Suchopýr
úzkolistý s. 13.

ÚLEHLA, Vladimír
Podivné hospodaření jičinské
radnice - před 120 lety. Histo-
rický bulvár s. 14.

PROCHÁZKA, Jan
Mozartův Don Giovanni v sa-
lónní úpravě s. 15.

SAMŠIŇÁK, K.
Svatební oznámení s. 15.

LOUTKOVÉ divadlo v Jičíně
s. 16.

MÁ nejoblíbenější rostlina (Vý-
tvorná soutěž) s. 16.

GOTTLIEB, Jaromír
O výstavě, hračkách, muzeu,
lodžii i Tamagoči s. 17.

SAMŠIŇÁK, K.
Zajímavý nález /Hmyzenka
Acerntomon tuxeni Nos/ s. 17.

Z našich úspěšných výstav
v roce 1997 s. 18.

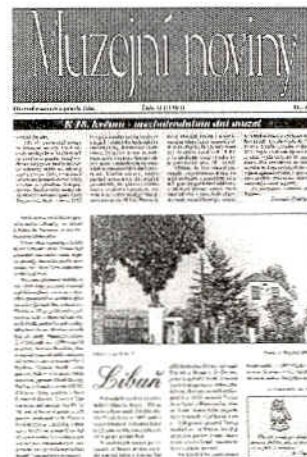

Mimořádné číslo - září 1997

Pověsti Jičinska

- Poprvé v Jičíně s. 1.
- Jak vznikl Zebín s. 2.
- Poustevník v Libosadě s. 3.
- Trosky s. 3.
- Pověst o Loretě s. 4.
- Kost s. 4.
- Jičíněvský vaz s. 5.
- O založení Valdického kláštera
s. 5.
- Vzpoua ve Vitiněvsi s. 6.
- Kostel ve Vojicích s. 6.

- Libaň s. 7.
- Pelišek s. 8.
- Jan za chrta dán s. 8.-9.
- Hadí studánka s. 9.
- O Jičinském zámku s. 10.
- Mariánský sloup s. 10.
- Zázračná Madona s. 11.
- Bílá paní (Kumburk a Bradlec)
s. 12.
- O založení Bílého mlýna s. 12.
- Ztracený klenot s. 13.
- Vodník v Ostružně s. 14.
- Rybník Mordýř s. 14.
- Tři pohovky s. 15.
- Hříšné veselí v Konecchlumí
s. 16.
- Holovouské malináče s. 16.
- Veliš s. 17.
- Kříž na vrchách s. 17.
- Mnich s. 18.

Číslo 13:

- TURČÍN, Oldřich
Libuň s. 1.-4.
- HOLÁ, Jiřina
Historie zpracování dřeva v Li-
buni s. 2.
- ULRYCHOVÁ, Eva
Libuň ve válečném roce 1866
s. 4.-5.
- CHALOUPKOVÁ, K.
Z muzejního herbáře. Orobinec
široolistý s. 5.
- MAIEROVÁ, Hana
Libušský jemnostpán Antonín
Marek s. 6.-7.
- CHALOUPKOVÁ, K.
Příroda v okolí Libuně s. 8.
- LINKOVÁ, D.
Lidová architektura (Libuň)
s. 8.-9.
- TROJANOVÁ, Hana
Památka (Libuň) s. 10.-11.

SÁL, Radovan
Knotek a Co. 110 let výroby ze-
mědělských strojů v Jičíně Pří-
loha MN č. 13.

GOTTLIEB, Jaromír
Knotkova ulice a spol. Příloha
MN č. 13.

VANCL, K. - HOLÁ, J.
František Kaván s. 12.

TURČÍN, Oldřich
Páter Matěj Burnatius s. 13

HOLÁ, J. - TROJANOVÁ, H.
/Další libušské osobnosti/ s. 13.-14.

TROJANOVÁ, Hana
Rok 1848 na Jičínku s. 14.-15.

KOUT, Václav
Územní plánování a ochrana
krajiny s. 16.-17.

KOŠTÁK, Martin
Jurský park „U Anděla“ s. 17.

-tt- (GOTTLIEB, J.)
Podzemi - Škola konceptuálních
médii profesora Miloše Šejna
Akademie výtvarných umění
v Praze s. 18.

LUŠTINEC, Jan
Výstava Františka Kavána v Ji-
číně s. 18.-19.

SCÉNOGRAFIE Petra Matáska
s. 19.

CHALOUPKOVÁ, Kamila
Zajímavý nález v jičinském mu-
zeu s. 19.

Mimořádné číslo - říjen 1998

- KVAČEK, Robert
Proč vznikl s. 16.
- Výňatky z kronik okresu Jičín
s. 2.-15.

AUTORSKÝ REJSTŘÍK

- Bařina, Miloslav č. 8, s. 14, č. 9, s. 2.
 Benč, Bohuslav č. 2, s. 1.
 Bílek, Karol č. 5, s. 2, č. 11, s. 15, č. 11, s. 16-17.
 Bradna, Bohumil Mě 95, s. 5.
 Čeliš, Jan K. č. 5, s. 11.
 Červenková, Věra č. 6, s. 10.
 Danielová, Bronislava č. 5, s. 9, č. 6 s. 15.
 DL č. 2, s. 1, 2.
 Dočkal, Jan č. 11, s. 3.
 Doškář, J. Mě 96, s. 9.
 Drapák, Martin č. 9, s. 18.
 Etlaišová, H. č. 8, s. 20-21.
 Fikker, Jaroslav č. 8, s. 18, Mě 95, s. 6.
 Fišera, Zdeněk č. 7, s. 6.
 Francek, Jindřich č. 3, s. 1, č. 4, s. 9, č. 7, s. 7, Mě 96, s. 12-14.
 Gottlieb, Jaromír č. 2, s. 2, 4, č. 3, s. 3, č. 12, s. 17, č. 13, s. 13.
 Hakenová, Jarmila č. 5, s. 5, č. 6, s. 15.
 Halman, Josef č. 9, s. 4-5.
 Havelka, Z. č. 5, s. 11.
 Hendrych, Jan č. 12, s. 3-4.
 Hendrych, Józsa č. 11, s. 5.
 Hofmanová Jana č. 9, s. 3.
 Holá, Jiřina č. 8, s. 4, č. 11, s. 2, č. 12, s. 2, č. 13, s. 2, č. 13, s. 12, č. 13, s. 13-14, Mě 97, s. 1-19, Mě 98, s. 1.
 Horáková, Hana viz Trojanová Hana
 Hybler, Ignác Mě 96, s. 12.
 Chaloupková, Kamila č. 13, s. 5, č. 13, s. 8, č. 13, s. 19.
 Jirásko, Karel č. 10, s. 4-5.
 Kalferst, Jiří č. 9, s. 7-9.
 Kluzová, M. č. 5, s. 6-7.
 Košťák, Martin č. 10, s. 18, č. 13, s. 17, Mě 95, s. 8-9.
 Kout, Václav č. 13, s. 16-17.
 Kracik, Pavel č. 10, s. 8, č. 11, s. 8, č. 12, s. 12.
 Krátký, Karel č. 9, s. 14, s. 10, s. 17.
 Kubín, Josef č. 11, s. 5.
 Kvaček, Robert Mě 98, s. 16.
 Lachmanová, Dagmar viz Linková Dagmar
 Letošník, P. Mě 96 s. 9.
 Ličieniková, Michaela č. 9, s. 12.
 Linková, Dagmar č. 1, s. 1, č. 4, s. 1, č. 12, s. 10-11, č. 13, s. 18-19.
 Luštinec, Jan č. 13, s. 18-19.
 Maierová, Hana č. 13, s. 6-7.
 Malina, Jiří č. 8, s. 13-14, č. 8, s. 17.
 Mencl, Jaroslav č. 3, s. 8, č. 10, s. 15.
 Mrkáček, Zdeněk Mě 95, s. 3.
 Mrštík, J. č. 6, s. 12, č. 7, s. 10.
 Pilařová, Ivana Mě 95, s. 2-3.
 Pišl, Milan č. 11, s. 14-15.
 Procházka, Bohumír č. 6, s. 4.
 Procházka, Jan č. 12, s. 15.
 Prostředník, Jan č. 3, s. 2, č. 5, s. 8.
 Rais, Karel Václav č. 8, s. 15-16, Mě 96, s. 1.
 Rejlek, Jaroslav č. 3, s. 4, č. 4, s. 8, č. 7, s. 2, č. 8, s. 5.
 Rodr, Josef č. 6, s. 2, č. 7, s. 2, č. 12, s. 4-5.
 Sál, Radovan č. 3, s. 7, č. 4, s. 6-7, č. 5, s. 3, č. 6, s. 5, č. 8, s. 2, č. 13, s. 13, Mě 96, s. 10, Mě 96, s. 14-15.
 Samšínák, Karel č. 6, s. 3, č. 10, s. 3, č. 12, s. 15, č. 12, s. 17, Mě 95, s. 11.
 Seifert, Jaroslav č. 3, s. 4-5.
 Slavík, Jiří č. 1, s. 3, č. 4, s. 8.
 Smolík, Zbyněk Mě 95, s. 7.
 Starý, Jiří č. 9, s. 13.
 Stránský, Josef č. 11, s. 4-5.
 Šoltys, Vladimír č. 9, s. 19.
 Šoltysová, Lenka č. 2, s. 2, č. 2, s. 3, č. 3, s. 4, č. 3, s. 5, č. 5, s. 8, č. 5, s. 10, č. 5, s. 11, č. 6, s. 5, č. 6 s. 14, č. 7, s. 6, č. 7, s. 11, č. 8, s. 3, č. 8, s. 19, č. 9, s. 9-10, č. 9, s. 12, č. 9 s. 17, č. 10, s. 7, č. 10, s. 8, č. 11, s. 7, č. 12, s. 8, č. 12, s. 13.
 Šorejs, Albrecht Mě 96, s. 2-5.
 Šrotýřová, Renata č. 7, s. 14.
 Štál, Jiří č. 6, s. 4, č. 7, s. 12.
 Trojanová Hana č. 1, s. 3, č. 1, s. 3-4, č. 2, s. 5, č. 3, s. 5, č. 3, s. II, č. 3, s. VI, č. 4, s. 4, č. 4, s. 9, č. 5, s. 1, 3, č. 5, s. 4-5, č. 5, s. 6-7, č. 6, s. 9, č. 6, s. 9-10, č. 6, s. 10, 11, č. 6, s. 13, č. 6, s. 14, č. 7, s. 8-9, č. 7, s. 12, č. 7, s. 13, č. 8, s. 5, č. 8, s. 7-9, č. 8, s. 10, č. 8, s. 11-12, č. 8, s. 17, č. 8, s. 22, č. 9, s. 11, č. 9, s. 15, č. 10, s. 8-10, č. 10, s. 11-12, č. 10, s. 12, č. 10, s. 13, č. 10, s. 15, č. 10, s. 19, č. 10, s. 20, č. 11, s. 8, č. 11, s. 9, č. 11, s. 10-12, č. 11, s. 15, č. 12, s. 8-9, č. 13, s. 10-11, č. 13, s. 13-14, č. 13, s. 14-15.
 Turčín, Oldřich č. 5, s. 5, č. 6, s. 1, 6-8, č. 7, s. 9-10, č. 8, s. 1, 6-7, č. 8, s. 10, č. 9, s. 1, 6, č. 10, s. 1, 6-7, č. 11, s. 1, 6-7, č. 12, s. 6-7, č. 13, s. 1-4, č. 13, s. 13.
 Turčín, Vladimír č. 3, s. 3.
 Ůlehla, Vladimír č. 10, s. 2, č. 10, s. 16, č. 10, s. 19, č. 11, s. 13, č. 12, s. 14, Mě 96, s. 6-8, Mě 96, s. 10-11.
 Ulrychová, Eva č. 5, s. 10, č. 7, s. 6, č. 7, s. 11, č. 8, s. 18, č. 13, s. 4-5.
 Vacková, Daniela Mě 95, s. 4.
 Vancel, K. č. 13, s. 12.
 Veselý, Jaroslav č. 3, s. 6.
 Vojtíšek, František č. 12, s. 2.
 Wagner, Jaroslav č. 10, s. 14.
 Waldhauser, Jiří č. 7, s. 3.
 Zeman, Miroslav Mě 95, s. 10.
 Zemina, Jaroslav č. 9, s. 11.
 Zikmund, Antonín č. 10, s. 20-21.
- JMENNÝ REJSTŘÍK**
- Arnold, Jan (1785 Mnichovo Hradiště - 1875 Praha) č. 8, s. 13-14.
 Bareš, Jan (1839 Drahoraz - 1902 Příhrady u Mnichova Hradiště) č. 11, s. 8.
 Baudyš, Eduard (1886 Hořice - 1968 Brno) č. 10, s. 17.
 Burnatius, Matěj (1584 Olešná - 1629 Libuň) č. 13, s. LO.
 Černý, Jan (1788 Hořice - 1859 Miletín) č. 8, s. 13-14.
 Deyl, Jan (1855 Vysoké Veselí - 1924 Praha) č. 8, s. 5.
 Erben, Karel Jaromír (1811 Miletín - 1870 Praha) č. 8, s. 15-17.
 Fingerland, Antonín (1900 Jičín -) č. 7, s. 2.
 Foerster, Josef Bohuslav (1859 Praha - 1951 Vestec) č. 10, s. 16.
 Geisslová, Irma (1855 Pešť - 1914 Jičín) č. 7, s. 14.
 Goliath, Karel (1901 - 1985 Ostrava) č. 7, s. 2.
 Hiršal, Josef (1920 Chomutičky -) č. 8, s. 22.
 Hofman, Vlastislav (1884 Jičín - 1964 Praha) č. 5, s. 4.
 Horák, Jan Hypolit (1850 Libuň - 1881 Žďár u Nové Paky) č. 13, s. 13.
 Horna, Jan (1865 Sobotka - 1940 Jičín) č. 5, s. 9.
 Jakubec, Jan (1862 Libunec - 1936 Praha) č. 13, s. 13.
 Jakubec, Josef (1858 Lhota Hlásná - 1889 Jičín) č. 6, s. 11.
 Jičínský, Karel (1885 Radim - 1962 Praha) č. 10, s. 11.
 Kaizl, Ladislav (1898 Nová Paka - 1957 Nová Paka) č. 4, s. 8.
 Karásek, Jan (1868 Miletín - 1916) č. 8, s. 13.
 Kaván, František (1866 Vichovská Lhota - 1941 Libuň) č. 13, s. 12.
 Knap, Josef (1900 Podůlší - 1976 Praha) č. 4, s. 4.
 Knob, Jan (1904 Veliš - 1977 Turnov) č. 6, s. 9-10.
 Knotek, František, Antonín, Václav, Josef č. 13, s. 13.
 Kotlář, Josef (1859 Pševos - 1928 Pševos) č. 11, s. 8.
 Kraus, František (1878 Ostružno - 1942 Praha) č. 11, s. 13.
 Kraus, Karl (1874 Jičín - 1951 Vídeň) č. 12, s. 4-5.
 Křelina, František (1903 Podhradí - 1976 Praha) č. 6, s. 11.
 Kuchař, Jan Křtitel (1751 Choťeč - 1828) č. 12, s. 15.
 Kukula, Otakar (1867 Jičín - 1925 Jeseník) č. 8 s. 5.
 Kvaček, Robert (1932 Dvorce -) č. 11, s. 15.
 Lhota, Jan Nepomuk (1811 Miletín - ?) č. 8, s. 13.
 Linka, Alois F. (1900 Jičín - 1969 Praha) č. 6, s. 4.
 Macková Anna (1887 Studeňany - 1969 Studeňany) č. 10, s. 11-12.
 Marek, Antonín (1785 Turnov - 1877 Praha) č. 13, s. 6-7.
 Max, František (1895 Libaň - 1969) č. 8, s. 5.
 Mencl, Jaroslav (1893 Sobotka - 1971 Nová Ves u Mnichova Hradiště) č. 3, s. II.
 Nedvídek, Václav (1842 Rybníček u Jičina - 1923 Střevač) č. 4, s. 9.
 Neumann, Václav (1910 - 1995 Vídeň) č. 8, s. 22.
 Nožička, Josef (1906 Studeňany - 1972 Dolní Počernice) č. 10, s. 11.
 Pařík, Václav (1839 Libuň - 1901 Třebovčice) č. 13, s. 13.
 Pašek, Otakar (1894 - 1957) č. 6, s. 2.
 Petr, Alois (1889 Tužín - 1951) č. 10, s. 12.
 Pick, Miloš (1926 Libaň -) č. 10, s. 19.
 Pour František (1865 Třetnice - 1938 Veliš) č. 6 s. 9.
 Rameš Vincenc (1824 Vyskeč - ?) č. 13, s. 14.
 Rodr, Josef (1927 Jičín -) č. 11, s. 3.
 Rublič, Josef (1877 Miletín - 1953) č. 8, s. 13.
 Říha, Oldřich (1893 Veliš - 1965 Dvůr Králové) č. 6, s. 9.
 Sebregondi, Nicolo (?) č. 9, s. 12.
 Seifert, Jaroslav (1901 Praha - 1986 Praha) č. 9, s. 3.
 Straka, Josef (1874 Drahoraz - 1951 Praha) č. 11, s. 10-12.
 Straka, Václav (1806 Drahoraz - 1888 Drahoraz) č. 11, s. 10-12.
 Straka, Václav (1839 Oudrnice - 1917 Drahoraz) č. 11, s. 10-12.
 Symon Josef (1861 Nový Dvůr - ?) č. 13, s. 14.
 Šolc, Jan (1801 Leština u Sobotky - 1874 Turnov) č. 13, s. 14.
 Špála Václav (1885 Žlunice - 1946 Praha) č. 8 s. 22.
 Šulc, Josef (1873 Mělník - 1951 ?) Mě 95, s. 11.
 Šuman, Viktor (1882 Libuň - 1933 ?) č. 13, s. 13.
 Trejbal, Jiří (1901 Kounov - 1985 Jičín) č. 8, s. 5.
 Turčín, Oldřich (1925 -) č. 8, s. 5.
 Váchal, Josef (1884 Milavče - 1969 Studeňany) č. 10, s. 12.
 Vaniček, Miloš (1889 Jičín - 1954 Praha) č. 3, s. 3.
 Vaňura, Česlav (1689 Miletín - 1736 Praha) č. 8, s. 13 - 14.
 Vávra, Antonín (1876 Ústí u Staré Paky - ?) č. 13, s. 13.
 Vitoch, Adam (1810 Miletín - 1856 Miletín) č. 8, s. 13 - 14.
 Wagner, Jaroslav (1921 Jičín -) č. 9, s. 15.
 Wittoch, Josef František (1788 Miletín - 1871 Horní Roveň) č. 8 s. 13 - 14.
 Žába, Josef (1790 Miletín - 1882 Miletín) č. 8, s. 13.

MÍSTNÍ REJSTŘÍK

Brada č. 7.
Byšičky č. 5, s. 6.-7.
Čeřovka č. 4, s. 6.-7.
Drahohaz č. 11.
Hradiště - "Valy" č. 9, s. 7.
Humprecht č. 5, s. 9.

Jičín-pam. rezervace č. 1, s. 2.-3.
Jičínsko č. 12, s. 3.-4., č. 13, s.
16.-17. mim. číslo - duben 1995,
s. 2.-3., 6.
Kal č. 9.
Kopidlno mim. číslo - duben
1995, s. 4.
Lázně Běláhrad mim. číslo -

duben 1995, s. 8.
Libosad č. 3, s. 3, č. 8, s. 3.
Libuň č. 13.
Miletín č. 8.
Miletínská bažantnice č. 8, s. 19.
Mlázovice č. 4.
Mordýř č. 4, s. 5.
Nadslav č. 12.

Plakánek č. 6, s. 5.
Prachovské skály č. 5, s. 10, č. 11,
s. 4.-5.
Radim č. 10.
Údolí Žehrovky mim. číslo - du-
ben 1995, s. 4.
Veliš č. 6.
Zebín č. 1, s. 2.

Agentura

SPORTCENTRUM

cestovní kancelář - směnárna - překлады a tlumočení

Ing. Milan SOCHOR

506 01 JIČÍN

Valdštejnovo nám. 2

tel./fax: 0433/21977

Pracovníci OMaG Jičín

přejí všem čtenářům

mnoho pohody

a úspěchů

v roce 1999

Východočeská
plynárenská, a. s.

**zemní
plyn**

Naděje pro přírodu

závod Jičín 506 01, Husova 820
tel.: 0433/538096, fax: 0433/228 13

K STYL JIČÍN

NABÍZÍ: dámské, pánské,
dívčí, jinošské a dětské oděvy
kožené zboží a klobouky.
Provádíme zakázkové šití, opravy
a úpravy i doručených oděvů.

VALDŠTEJNOVO NÁM. 25
50601 JIČÍN
TEL. 0433 21652

MAVE JIČÍN

a. s.

SE SÍDLEM V SOBĚRAZI, 507 13 ŽELEZNICE

vyrábí a dodává:

chovné kuřice • slepice • vejce
jatečně vepř • selata • organická
hnojiva

tel.: 0433/22876-7, fax: 0433/22872

Sklopísek Střeleč Eximes a. s.
507 45 Mladějov v Čechách
tel.: 0433-576700
fax: 0433-576 126, 0433-576 706

VÝROBCE KVALITNÍCH
SKLÁŘSKÝCH PÍSKŮ
MOKRÝCH I SUŠENÝCH

TIP

na prima nákup.

Palackého 67, Jičín

**Tapety, Papír,
Tužky, Pera,
Tašky, Penály**

a další zboží v prodejně Papír;
tel.: 0433/23060

KNIHKUPECTVÍ * U PAŠKŮ *

Valdštejnovo nám. 61, 506 01 Jičín
zajišťuje prodej beletrie, naučné
a dětské literatury, časopisů,
magnetofonových kazet, reprodukcí
obrazů, grafik a uměleckých děl, všech
druhů papírenského zboží, psacích
a kreslicích potřeb, pohlednic.
Tel.: 0433/22267

SILNICE A.S.
JIČÍN

Hradecká 415, 506 33 Jičín

tel.: 0433/538055, fax: 0433/226 97

**DODAVATEL SILNIČNÍCH
A INŽENÝRSKÝCH STAVEB**

Evropská databanka

**EDB - Servisní telefon
0433/185**

KENTO

1/1 0433/239 41 320 34
KONEČNĚ UMÍSTĚNÍ
JIČÍN
506 01

SERVIS AVIA - ZÁRUČNÍ PROHŮDKY,
STX. EMISE, GO. MONTÁŽE
PRODEJ NÁKLADNÍCH AUT A N.O.
LEASING OSOBNÍ A NÁKLAD.
AUT. VÝPOČET. TECHNIKA
A ZDRAVOTNÍ ZAŘÍZENÍ

AVIA LEASING • PRODEJ • SERVIS
PRODEJNÝ ND
• JIČÍN - 0433/257 85
• HR. KRÁL. - 049/61 48 11
• HAVL. BROD. - 0451/231 21 41 207

HUK SERVICE

Firma HOŠEK - Jičín

Vás srdečně zve k nákupu

levného textilu

do svých prodejen v Jičíně
a Hořicích

Adresy prodejen:

Jičín, Palackého 60 (naproti gymnáziu)
Jičín, Dělnická 225 (u vlakového nádraží)
Hořice, Husova 35

ARIS

Automatizační
regulační
a informační systémy

Automatizace v průmyslu
Regulace topení a klimatizace
Informační dispečerská centra
Systémy rozvaděčové

Ruská 16, 506 01 Jičín
tel.: 0433/543111, fax: 0433/543200

**STAVTRANS
FLOCK**

KNAUF

SADROKARTONOVÉ SYSTÉMY
MINERALNÍ PODHLEDY
MALTOVÉ SMĚSI STAVĚBNÍ CHEMIE
STŘEŠNÍ OKNA VELUX - IZOLACE
VELKOOBCHOD MONTÁŽE

Poděbradova 134, Jičín-Čejkovice
tel./fax: 0433/237 34